8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 500 lir

Leto XXXIX. Št. 146 (11.562)

TRST, četrtek, 23. junija 1983

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

NOVA DELOVNA POGODBA ZA KOVINARJE

Pozitivna ocena sindikatov o novem Scottijevem posegu

Na posebni tiskovni konferenci so predstavniki enotne sindikalne zveze poudarili veljavnost januarskega sporazuma ne glede na izid skorajšnjih volitev

RIM — Sindikat ocenjuje pozitivno odgovor, ki ga je dala vlada njegovi zahtevi po ponovnem posegu za nadaljevanje pogajanj, ki naj končno privedejo do podpisa nove delovne pogodbe za kategorijo kovinarskih delavcev. Prav tako ocenjuje pozitivno dejstvo, da je vlada ob tej priliki poverila ministru za delo Scottiju širok mandat za poravnavo spora med FLM in Federmeccanico in s tem tudi za uspešen zaključek pogajanj, ki zadevajo delovne pogodbe tekstilcev, gradbenih delavcev in še nekaterih drugih kategorij.

To je glavna misel, ki je prišla do izraza na včerajšnji tiskovni konferenci osrednjega vodstva enotne sindikalne zveze v Rimu, katere so se udeležili vsedržavna tajnika CGIL Lama in CISL Carniti ter zvezni tajnik UIL Larizza. Kolikor bi Federmeccanica vztrajala pri svojem dosedanjem stališču ter se še naprej protivila izvajanju sporazuma z dne 22. januarja, ji je vlada dolžna odreči olajšave, ki jih ji zagotavlja omenjeni sporazum (gre kakor znano za občutno razbremenitev kar zadeva plačevanje socialnih dajatev) — je pristavil Lama. Če bo novi poseg ministra za delo brezuspešen, pa bo sindikalna zveza do 15. julija oklicala splošno stavko prizadetega delavstva. Tako bo sindikat reagiral na poskus Federmeccanice, da bi izigrala posredovanje ministra Scottija ter hkrati s tem na poskus Confindustrie, da bi premaknila na desno politično težišče v Italiji. Skorajšnje volitve vsekakor ne bodo premaknile z mize tega spora, tako da se bo morala takoj spoprijeti z njim tudi nova vlada, je na koncu poudaril tajnik CGIL.

Sindikat je trdno odločen doseči polno izvajanje sporazuma z dne 22. januarja — je s svoje strani dodal Carniti —, pa čeprav po volitvah, ter ne bo nikomur dovolil, da bi karkoli spremenil v filozofiji omenjenega sporazuma. Kar zadeva predlog ministra Gorie o novem sporazumu za skupno nastopanje proti inflaciji, pri katerem naj bi bile soudeležene tudi banke, pa je Carniti dejal, da bi bil predlog izvedljiv, čeprav se sam z njim ne strinja, da pa si naj nihče ne dela utvar, da bi takšen sporazum lahko zadobil protisindikalno vsebino, ne glede na izid skorajšnjih volitev.

Pogajanja za obnovitev delovne pogodbe za kovinarje, najštevilnejšo kategorijo delavcev, za katere je ta problem še odprt, se bodo po vsem tem nadaljevale, s posredovanjem ministra Scottija, po volitvah. Medtem pa se nadaljujejo pogajanja za obnovitev delovnih pogodb za delavce gradbene stroke, za tekstilce in za delavce prehrambene industrije, za rudarje in za osebje lesnih industrijskih obratov. V tem okviru se bodo danes zopet sestali predstavniki delodajalcev in pristojnih sindikalnih organizacij.

Še tri dni do volitev

NEAPELJ — V enem svojih zadnjih posegov v sedanji volilni kampanji je tajnik KPI Enrico Berlinguer dejal, da je neodgovorno predlagati ponovno sestavo take vlade, ki bi bila podobna onim, ki so v zadnjih letih dokazale svojo nezmožnost. Pet strank zadnje vladne večine ni znalo v vsem času volilne kampanje predlagati nič skupnega.

Z druge strani pa ni bilo nobenega sporazuma med petimi strankami glede morebitnega vladnega programa.

V tem okviru, pravi Berlinguer, je glas za Komunistično partijo Italije edino jamstvo za delavce in za zaščito tistega, kar so v teh letih dosegli. Samo krepitev KPI lahko prepreči spletkarjenje okrog sestave vlade. Potem ko je spet ugotovil, da se je krščanska demokracija pomaknila v desno in da zagovarja stališča Confindustrie.

O odnosih s krščansko demokracijo je govoril tudi socialistični tajnik Craxi, ki je prav tako dejal, da je v KD prisotna tendenca, da bi obrnili os italijanske politike v desno. Zato je po njegovem mnenju treba okrepiti socialistično stranko, ki lahko ta pritisk z desnice uravnovesi. Socialisti so pripravljeni na sodelovanje v vladi, vendar, če bi prišlo do poskusa politične involucije so tudi pripravljeni stopiti v trdo opozicijo.

DIVJANJE ŠKVADRISTOV OGROŽA DOBROSOSEDSKE ODNOSE MED SFRJ IN ITALIJO

Jugoslovanski narodi in narodnosti obsojajo fašistično nasilje nad slovensko manjšino

Stališče predsedstva SZDL Jugoslavije

BEOGRAD — Predsedstvo zvezne konference SZDL je na včerajšnji seji izreklo zaskrbljenost zaradi najnovejših dogodkov v Trstu in okolici, ko so pripadniki skrajne desnice in neofašističnega gibanja izvajali nasilje nad pripadniki slovenske manjšine in demokratičnimi ter naprednimi silami Italije, oskrunili spomenike slovenskim in italijanskim protifašistom in grobo žalili osebnost Josipa Broza Tita in SFRJ.

Narodi in narodnosti Jugoslavije so z veliko zaskrbljenostjo sprejeli novice o teh gnusnih dogodkih, ki spominjajo na mračne dneve fašizma, ki se ne smejo ponoviti. Ti dogodki škodijo dobrososedskemu sodelovanju med SFRJ in republiko Italijo, ogrožajo dolgoletna prizadevanja za vzpostavitev prijateljskih stikov med državama in povzročajo neugodno vzdušje prav na območju, kjer je ena najbolj odprtih meja v svetu in kjer je treba negovati razumevanje, konstruktivno in obojestransko koristno sodelovanje in prijateljstvo. Predsedstvo zvezne konference je posebej izrazilo zaskrbljenost, ker italijanski varnostni organi niso odločno preprečili teh dogodkov in ker niso zaščitili slovenske narodnostne skupnosti, ki živi v Italiji in ki bistveno prispeva k medsebojnemu razumevanju in sodelovanju med narodi Jugoslavije in Italije. Predsedstvo je v imenu milijonskega članstva SZDL ostro protestiralo zaradi ravnanja neofašističnega gibanja in izreklo prepričanje, da bodo pristojni italijanski organi takoj in uspešno ukrepali proti takšnim neofašističnim akcijam in da bodo krivce za dosedanje nasilje primerno kaznovali.

Predsedstvo je tudi izreklo prepričanje, da bodo demokratične in napredne sile Italije, s katerimi SZDL prijateljsko sodeluje, tudi same sprejele ukrepe, da bi preprečile takšne neofašistične izpade.

PROTEST SZDL SLOVENIJE

Z enotnostjo demokratičnih sil proti mračnjaškim namenom

Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije kot najbolj množična organizacija delovnih ljudi in občanov najostreje in enoglasno obsoja divjanje fašističnih prepetačev po slovenskih vaseh v sosednji Italiji.

Tisto, kar se te dni v razmahu predvolilne kampanje dogaja v deželi Furlaniji - Julijski krajini po slovenskih naseljih Lonjerju, Bazovici, Proseku, Nabrežini spominja na najbolj mračnjaške dni fašističnega obdobja, na Mussolinijeve črnosrajčne škvadriste pred nekaj desetletji. Bedna predvolilna aktivnost neofašistične organizacije v Italiji, ki se skriva za zvenečim imenom «Italijansko socialno gibanje» (MSI) dokazuje, da za njenimi težkimi provokacijami stoje močnejši, organizatorji, kot pa le objestni pripadniki zloglasne tržaške «Fronte mladih». To so tiste nazadnjaške in protiljudske sile, ki jim na eni strani socialistična Jugoslavija in na drugi demokratična Italija že od nekdaj pomenita trn v peti. To so sile, ki jim ni mar osimskih sporazumov, niti razvitih jugoslovansko - italijanskih odnosov, ki so začeli med vsemi svobodoljubnimi ljudmi nastajati že med drugo svetovno vojno na enotni fronti boja zoper fažizem in nacizem.

Sedanja fašistična hajka na slovenske ljudi, vasi in na simbole, ki opominjajo na fašistično svetovno morijo, je ponoven napad na dober razvoj odnosov med dvema državama in na demokratične procese v Italiji sami. Mar naj bo to barbarstvo vstopnica, s katero se po vseh grozodejstvih, ki jih je spočel fašizem ta, spet vrača v svet človeštva? Kako aktualna je ob tem Titova misel, izrečena pred leti v Helsinkih, ko je dejal, da po vsem tem, kar se je zgodilo, lahko odpuščamo, pozabiti pa ne moremo nikoli.

Toda te dni, ko se morajo Slovenci v Italiji soočati s takšnimi brutalnostmi, niso osamljeni, saj se z demokratičnimi silami vse Italije ponovno združujejo v skupen boj zoper skrajno desnico in fašizem. Prepričani smo, da bo ta enotnost preprečila in izničila njegove mračnjaške namere. Pri tem bodo Slovenci, ki živijo izven meja svoje matične domovine, uživali največjo podporo Socialistične republike Slovenije in Socialistične federativne samoupravne Jugoslavije.

PRVIČ V DESETLETNI VOJAŠKI DIKTATURI

Današnja splošna stavka bo odločala o usodi Čila

Pinochetov režim že pognal v tek svoj represivni stroj - Napetost v državi se nevarno stopnjuje

SANTIAGO DE CHILE — Napetost v Čilu se nevarno stopnjuje v pričakovanju današnje splošne stavke, prve od kar je pred desetimi leti v krvavem vojaškem udaru vojska zrušila zakonito vlado Salvadorja Allendeja. Pinochetov režim je že pognal v tek ves svoj represivni stroj. Ključne položaje v mestih je zasedla vojska, policijske izvidnice so že včeraj razganjale ljudi, ki so se spontano združevali v manjše skupine. V teku so množične aretacije sindikalistov, varnostne sile pa skrbno nadzorujejo spoštovanje policijske ure.

Za današnjo splošno stavko je Pinochetov režim že napovedal, da bodo avtomatično odpustili z dela vse stavkajoče, dijake in študente pa izključili iz šol in univerz. Diktatura se torej pripravlja na neposreden spopad in je pripravljena tudi v krvi zadušiti napad na njeno do sedaj neomajno oblast.

Vesti iz Čila so v teh urah izredno pomanjkljive. Generali so uvedli strogo cenzuro, ki se ji je do sedaj uprl le radio santiaške škofije. Iz bornih vesti pa je na dlani, da se delavstvo pripravlja na splošno stavko, da bi vsemu svetu dokazalo svoje nasprotovanje vojaški diktaturi.

Redki sindikalisti, ki so se izognili aretacijam, se namreč dobro zavedajo, da bo le množična udeležba na današnji splošni stavki preprečila uresničitev grožnje o odpustih. Morebitni neuspeh bi za daljše obdobje utišal zahteve po demokratizaciji. Sindikaliste bodri ugotovitev, da so k stavki pristopili tudi obrtniki, trgovci, najrazličnejša profesionalna združenja, predvsem pa avtoprevozniki, brez katerih se v Čilu ustavi vsa produktivnost.

Protest proti diktaturi je torej prešel meje osamljenega boja rudarjev rudnikov bakra in je postal splošen. Čilenci se dobro zavedajo, da bo današnji dan odločilen. V vojski že preveva nezadovoljstvo, saj je Pinochet iz nekdanjega šefa vojaške hunte postal neomajni gospodar, s katerim niso več zadovoljni niti vojaki. Vojska namreč z zaprepadenostjo ugotavlja, da so Pinocheta puščile na cedilu tudi ZDA. Sanacija zavoženega čilskega gospodarstva je za Reaganovo administracijo prehudo breme. Zgolj z izrazi solidarnosti in politične podpore pa ni mogoče napolniti praznih državnih blagajn, še manj pa poravnati dolgove v tujini.

Po današnji splošni stavki lahko torej pričakujemo v Čilu prve spremembe, saj je skoraj nemogoče, da bi Pinochet brez posledic preživel tako nezaupnico vseh plasti prebivalstva.

WASHINGTON — Po svojem srečanju z ameriškim predsednikom Reaganom je španski premier Gonzalez v televizijskem intervjuju izjavil, da se ne strinja z ameriško politiko v Srednji Ameriki in da je Reagana opozoril, da bi se lahko ZDA vpletle v neposreden oborožen spopad.

Ameriški dopisniki izgubili življenje v južnem Hondurasu

TEGUCIGALPA — Trije ameriški dopisniki so izgubili življenje v eksploziji protitankovske rakete, ki je zadela njihov avto. Časnikarji so se nahajali na honduraškem obmejnem območju, kjer so iskali oporišča protisandinističnih gverilcev. Vojaški režim v Tegucigalpi dolži za incident sandinistično vojsko in trdi, da so protitankovsko raketo izstrelili z nikaragovskega ozemlja.

NEW YORK — Ameriško tovorno letalo «DC-3», ki je prihajalo iz Detroita, se je ob pristajanju prekucnilo na kanadskem letališču v Torontu, pri čemer sta bila oba pilota mrtva ob požaru, ki se je pri tem vnel.

ISLAMABAD — Po trditvah diplomatskih krogov v Islamabadu so islamski gverilci pred dnevi z raketami, minometalci in avtomatskim orožjem napadli razne predele Kabula.

Od 1. julija «ticket» tudi na recepte

RIM — V petek, 1. julija, bodo stopila v veljavo nova pravila glede prispevkov, ki bodo bremenili posameznike ob nakupu zdravil («ticket»): razen izjem, ki so predvidene za nekatera osnovna zdravila (antibiotiki, insulin ipd) in razen izjem za manj premožne sloje prebivalstva (do 4,5 milijona lir letnega dohodka) bo treba po novem «prispevati» 15% cene posameznih zdravil in še 1000 lir za vsak zdravniški recept. Za laboratorijske izvide bo treba prispevati 20% stroškov.

TURIN — Turinski pretor Gandolfi je včeraj izdal razsodbo, na podlagi katere bo Fiat morala ponovno vključiti v proizvodnjo 62 delavcev, ki so od oktobra 1980. leta v dopolnilni blagajni.

OSLO — Norveška vlada je sklenila izgnati pomočnika vojaškega atašeja SZ Zagrebneva, ki ga obtožuje vohunske dejavnosti.

SOLIDARNOST S SLOVENSKO MANJŠINO IN ITALIJANSKIMI PROTIFAŠISTI

SLOVENCI IN ITALIJANI SO V KOPRU REKLI ODLOČNO «NE» FAŠISTIČNIM PROVOKACIJAM

Odgovorni za barbarstvo ni le peščica pretepačev, temveč predvsem tisti, ki jih ščuvajo, ki zoper nje ne ukrepajo in tisti, ki ob njihovem divjanju kujejo volilne špekulacije

KOPER — Na koprskem Titovem trgu se je včeraj ob 13. uri zbralo nekaj tisoč ljudi, mladine, delavcev in občanov, prišli pa so tudi predstavniki slovenske narodnostne skupnosti iz zamejstva, da bi dostojanstveno, vendar odločno rekli «ne» vsem tistim silam, ki skušajo obrniti kolo zgodovine za desetletja nazaj. Zbrali so se, da bi izrazili solidarnost z ranjenimi iz zamejstva, s slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji, z vsemi italijanskimi protifašisti in glasno povedali, da ne dovolijo blatenja Jugoslavije in lika predsednika Tita.

Fašistično divjanje nad Slovenci v zamejstvu je namreč močno prizadelo in ogorčilo tukajšnje prebivalstvo. Boris Kralj, predsednik medobčinskega sveta SZDL Koper je na včerajšnjem protifašističnem zborovanju med drugim dejal: «Gre za napad na vrednote, ki smo jih ob meji ustvarili s tolikšnim naporom. Za škvadristično razbojništvo in za kaljenje sožitja pa ne dolžimo le peščice fašističnih pretepačev, ki so v svoji brezmejni duhovni bedi vredni kvečjemu našega prezira in nikakor ne pozornosti. Odgovornosti za njihovo barbarstvo dolžimo tiste, ki jih ščuvajo, tiste, ki jih ščitijo, tiste, ki zoper nje ne ukrepajo in tiste, ki ob njihovem vandalizmu kujejo volilne špekulacije. Za ta barbarska dejanja so slednjič odgovorne tudi tiste sile, ki mislijo, da je glede na naše gospodarske težave napočil čas, ko je mogoče na različne načine pritiskati na Jugoslavijo, jo rahljati in mehčati. Ranjenci v Lonjerju, streli na Proseku, pretepanje v Bazovici, so take vrste demokracija kakršne pri nas ne potrebujemo in prepričani smo, da tudi na drugi strani meje ne. Preizkusni kamen demokracije naj bo odnos do manjšine, do dobrega sosedstva, do sožitja, miru in protifašističnih vrednot . . .»

Apollinio Abram, predsednik obalne konzulte skupnosti Italijanov pa je zbrani množici dejal: «Pred tednom je naša narodnost na Koprskih srečanjih krepila prijateljstvo in si prizadevala, da bi še bolj okrepili mir in sožitje med narodi in narodnostmi. Doživela je podporo vseh tukajšnjih družbenopolitičnih organizacij in prebivalstva, ki se je vsak dan množično zbiralo na družbenopolitičnih, kulturnih in športnih snidenjih. V istih dneh so fašisti v zamejstvu povsem drugače ravnali s tamkajšnjo slovensko narodnostjo. Je bilo to njihovo pojmovanje sožitja, miru in demokracije?»

Misli številnih udeležencev protifašističnega zborovanja v Kopru smo lahko brali iz transparentov: «Fašizem - do kdaj?», «Če ne veš, kaj je fašizem, pojdi v Rižarno», «Kje je italijanska demokracija?», «Ne dovolimo, da bi blatili lika tov. Tita.» S koprskega zborovanja pa so poslali republiški in zvezni konferenci SZDL brzojavko, s katero so seznanili omenjena foruma z vsebino svojih protestov.

BORIS ŠULIGOJ

Predsedstvo SFRJ

BEOGRAD — Predsedstvo SFRJ je na včerajšnji seji, ki jo je vodil predsednik Mika Špiljak, poslušalo poročilo predsednice zveznega izvršnega sveta Milke Planinc o nekaterih perečih vprašanjih uresničevanja gospodarske politike in o ukrepih, ki jih bo ZIS sprejel in predlagal skupščini SFRJ.

Predsednik Špiljak je člane predsedstva seznanil z rezultati obiskov argentinskega predsednika Reinalda Bignoneja in predsednika Egipta Hosnija Mubaraka v Jugoslaviji. Ocenili so, da sta bila obiska pomembna, posebej glede uresničevanja sklepov 7. konference voditeljev držav oziroma vlad neuvrščenih držav v New Delhiju in da pomenijo krepitev medsebojnega sodelovanja neuvrščenih in držav v razvoju.

Predsedstvo SFRJ se je seznanilo s programom ukrepov in dejavnosti Jugoslavije glede uresničevanja sklepov 7. konference neuvrščenih držav in opozorilo na nujnost aktivne udeležbe vseh dejavnikov mednarodnih odnosov in Jugoslavije pri uresničevanju tega programa. Preučilo je tudi nekatera druga vprašanja mednarodnih odnosov in vprašanja iz svoje ustavne pristojnosti.

(dd)

Dolar ponovno izpod 1500 lir

RIM — Ameriški dolar je včeraj občutno popustil ter ponovno «zlezel» pod mejo 1500 lir. Uradna kotacija je znašala 1496 lir, medtem ko je v torek dosegla 1513,25 lire. Vzporedno s tem je zlato poskočilo s 414,75 na 420,50 dolarja za unčo. V okviru Evropskega monetarnega sistema je lira nekoliko nazadovala v odnosu do nemške marke, v odnosu do drugih valut pa nasprotno nekoliko pridobila. Portugalski escudo je bil včeraj uradno razvrednoten za 12%.

ROMUNSKI BOEING 707 JE PRISTAL NA RIMSKEM LETALIŠČU CIAMPINO

Libanonska šiita preusmerila letalo

Preusmeritelja sta zahtevala pojasnila o usodi imama Muse Sadra

RIM — Pripadniki varnostnih sil na rimskem letališču Ciampino so se včeraj pošteno spotili, ko sta dva libanonska državljana preusmerila letalo boeing 707 romunske letalske družbe Tarom, ki je letelo na progi Atene - Tripoli v Rim. Italijanske oblasti so romunskemu letalu, ki pa so ga Romuni dali v najem Libijcem, najprej odrekle dovoljenje za pristanek na italijanskem ozemlju, ko pa je pilot sporočil, da ima goriva samo še za 45 minut leta so dovolile, da pristane.

Medtem so mrzlično skušali najti romunske, libijske in libanonske diplomatske predstavnike, s katerimi so preusmeritelji hoteli govoriti. V tem času se je tudi izvedelo, da je na letalu 23 potnikov in desetina članov posadke, predvsem Arabcev.

Preusmeritelja sta hotela govoriti tudi z italijanskimi preiskovalci, ki so vodili preiskavo o izginotju šiitskega voditelja Muse Sadra, ki je skrivnostno izginil avgusta 1978 tik pred ali med potovanjem iz Libije v Rim. Libanonski šiiti se z njegovim skrivnostnim izginotjem niso nikoli sprijaznili

Pogajanja med preusmeritelji in libijskim ter libanonskim diplomatskim predstavnikom so trajali celo popoldne. Medtem sta tudi zahtevala, naj italijanske oblasti oskrbijo letalo z gorivom. Ker se je zadeva zavlekla sta zagrozila, da bosta letalo razstrelila. Potem ko je libanonski diplomatski predstavnik povedal Italijanom, da gre za fanatika, so na letališču brž sklenili oskrbeti letalo z gorivom. Tako so najprej tankali 38.000 litrov, kar je baje, skupaj z 22.000 litri, kolikor jih je še bilo v rezervoarju, boeingu dovolj za 10 ur leta, preusmeritelja pa še nista bila zadovoljna in zahtevala nadaljnjih 30.000 litrov. Tankanje je šlo zelo počasi

Zahtevo italijanskih oblasti, da naj izpustita ženske in otroke, sta preusmeritelja preslišala in ob 21.13 dala ukaz pilotu, da je, kljub prepovedi italijanskih oblasti vzletel, baje proti Libanonu. Kako se bo zadeva končala, bomo videli danes.

Na sliki (telefoto AP): romunsko letalo boeing 707 na progi rimskega letališča Ciampino.

OB UGOTOVITVI, DA JE ZASEDANJE UNCTAD NEKOLIKO V ZASTOJU

Skupina 77 zahteva učinkovitejše nadaljevanje

BEOGRAD — Tako kot je to ponavadi na velikih in dolgotrajnih zasedanjih, je tudi v Sava centru na 6. UNCTAD delo upočasnilo svoj ritem. Po številnih govorih je očitno, da je prišel čas, da se udeleženci konference lotijo konkretnih problemov in iskanja konkretnih rešitev za mednarodno gospodarsko krizo. Treba bo pač odkrito povedati mnenje o načinih preseganja krize in ga soočiti z mnenji drugih ter potem poiskati za vse ustrezen in sprejemljiv kompromis, ki pa ne bi smel biti akcijsko brezploden, kot se je to velikokrat do sedaj že dogajalo.

Zasedanje je v nevarnosti, da se razvodeni v splošnih ugotovitvah, ki bi dale prav tako splošno deklaracijo, za kaj takega pa bi bile po mnenju dežel v razvoju krive industrijske države, ki ne kažejo pripravljenosti, da bi v dogovoru z ostalimi posegli tudi nekoliko globlje v obstoječo mednarodno gospodarsko ureditev. Za razvite so rahla znamenja oživljanja v njihovih državah dovolj veliko in odločilno znamenje, da bo to pospešilo gospodarsko obnovo tudi v drugih državah in se zavzemajo za parcialne in kratkoročne ukrepe.

Zato je včeraj skupina 77 zahtevala sklic izrednega plenarnega zasedanja, na katerem so opozorili, da doslej ni dosežen nikakršen napredek, čeprav si dežele v razvoju maksimalno prizadevajo, da v Beogradu najdejo skupne rešitve. Pri tem izhajajo iz platforme sprejete na ministrskem sestanku skupine 77 v Buenos Airesu, za katero so celo razvite države dejale, da je konstruktivna in da lahko prispeva doseganju kompromisa.

V Beogradu menijo, da bo zadnji teden vendarle potekal bolj delovno in konstruktivno, še posebej ker bodo prispeli ministri iz okoli dvajsetih držav. Obenem pa se sprašujejo, kdo bo sprejel odgovornost, če zasedanje UNCTAD doživi neuspeh.

Z. S.

OB ZAKLJUČKU URADNEGA DELA OBISKA

Nov sestanek papeža z gen. Jaruzelskim

Jutri bo sprejel na «zasebni obisk» Lecha Waleso z družino

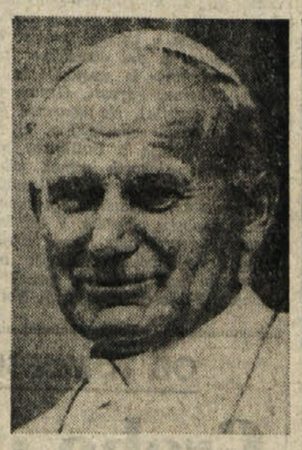

KRAKOV — Veliko navezanost Poljakov do svojega papeža dokazuje njihovo pravo romanje iz kraja v kraj, ki ga med svojim uradnim obiskom Janez Pavel II. obišče. Tudi včeraj se je zbralo v Krakovu, ki šteje skupaj z delavskim naseljem Nuva Huta komaj pol milijona prebivalcev, po ocenah cerkvenih funkcionarjev od 2 milijona do poltretji milijon vernikov, ki so spremljali vse poti v njegovem gostem uradnem programu.

Njegovi maši, ki jo je posvetil beatifikaciji patrov Rafaela Kalinowskega in Alberta Chmielowskega, ki sta plačala sodelovanje pri uporu iz leta 1863 proti carski Rusiji z izgonom v Sibirijo, oziroma z amputacijo (prvi je bil tudi inženir in carski oficir, drugi pa slikar), je na 50-hektarskem travniku pri Krakovu sledila ogromna množica, ki ga je pričakala s prepevanjem ljudske pesmi «Na sto let» in z desetinami transparentov in zastav «Solidarnosti», navzlic pozivom cerkvenih organizatorjev, naj jih povesijo.

Papež je pozval ob tej priložnosti Poljake na žrtvovanje za narod in poveličeval hkrati «dostojanstvo dela», ki človeka plemeniti in osvobaja. Po maši je velik del množice krenil v sprevodu, v katerem so se spet pojavile zastave razpuščenega neodvisnega sindikata in vzkliki njegovemu voditelju Walesi, do naselja Nova Huta, kjer je Janez Pavel II. posvetil novo cerkev in jo hkrati imenoval po mučeniku, patru Maksimilijanu Mariji Kolbeju, ki je v nacističnem lagerju daroval življenje za sotrpina in ga je papež proglasil za svetnika. Tudi tu so se pojavile zastave «Solidarnosti» iz skoraj vseh poljskih mest.

Papežev obisk v mestu, kjer je živel 40 let, od katerih polovico kot škof, ni — kljub veliki množici in neprikritim izrazom nasprotovanja vojaškemu režimu — dal povoda za incidente. Policija je skrbno nadzorovala potek manifestacij celo s helikopterji in z vsemi razpoložljivimi sredstvi, tako da se niso ponovili izgredi iz preteklih let. Uradni del obiska se je zaključil sinoči s ponovnim srečanjem med Janezom Pavlom II. in generalom Jaruzelskim, ki ga je predlagala cerkvena hierarhija, kar priča o vsaj delnem «političnem» značaju papeževe poti po Poljski, med katero je stalno pozival k spravi. Prav zaradi tega bo najbrž jutri sprejel le na «zasebni obisk» Lecha Waleso z ženo in 4 izmed njunih številnih otrok.

NADALJUJE SE BUDNOST PO SLOVENSKIH VASEH, V PREDMESTJIH IN MESTNIH ČETRTIH

Le z utrjevanjem enotnosti demokratičnih sil bomo bolj učinkovito odgovorili škvadrizmu

Še naprej prihajajo neštete protestne izjave, resolucije in brzojavke

Vzdušje napetosti, ki je bilo značilno za prejšnje dni, se je nekoliko umirilo. Neofašisti, ki so prejšnji teden razgrajali po slovenskih vaseh, niso napovedali novih zborovanj. Tudi za Dolino ne napovedujejo «obiskov», kot so jih napovedovali prejšnje tedne. Kljub temu pa se mobilizacija slovenskega prebivalstva po vaseh, v predmestjih in v samih mestnih četrtih ni prekinila. Enoten in odločen sklep ponedeljkovih zares množičnih sestankov v vseh krajih tržaškega ozemlja, da ljudje poskrbijo za aktivno budnost in zastražijo sedeže svojih organizacij in spomenike padlim v NOB, se še naprej uspešno izvaja. Ta budnost poteka počnevi in ponoči in bo potekala tudi v prihodnjih dneh, kot so nam potrdili iz vseh krajev.

Kako silen odmev so imeli dogodki prejšnjih dni in kakšno ogorčenje so med slovenskim in demokratičnim prebivalstvom izzvali podli fašistični pohodi, dokazujejo neštete protestne izjave, resolucije, brzojavke ipd., ki so jih poslale vaške skupnosti, razne organizacije in ustanove. Predolgo bi bilo navajanje vseh, tudi zato, ker se besedila ponavljajo. V vseh teh izjavah in resolucijah je izraženo ogorčenje nad fašističnimi izzivaškimi pohodi in nad tem, da so oblasti to razsajanje po slovenskih vaseh dopustile. Obenem je izražena solidarnost z žrtvami fašističnih napadov ter enotna pripravljenost na budnost in čuvanje sožitja med slovenskim in italijanskim prebivalstvom.

Fašistične provokacije so imele skratka na Tržaškem neverjeten odmev. Izrazi ogorčenja in obsodbe z zahtevami po kaznovanju krivcev in preprečitvi nadaljnjih fašističnih izgredov se ponavljajo vsak dan. Pokrajinski odbor VZPI-ANPI se je že večkrat oglasil in tudi včeraj je poslal tiskovno poročilo s ponovno obsodbo fašističnega nasilja, ki kali odnose miroljubnega sožitja. Odbor je sklenil, da se bo ponovno sestal na izredni seji, da še enkrat prouči zadnje dogodke in sprejme morebitne ukrepe. Ostro je sobotne dogodke obsodila pokrajinska sindikalna zveza gradbincev.

Vedno znova se oglašajo tudi nekatere stranke, ki v svojih vsakodnevnih govorih obsojajo fašistično divjanje. Naj med drugim omenimo, da je mladinska sekcija SSk sprejela protestno resolucijo na torkovi okrogli mizi, pri kateri so sodelovali po en predstavnik mladinskih organizacij SSk, Union Valdotaine in Südtiroler Volkspartei. Protestu sta se pridružila gosta Robert Louvin iz Aoste in Martha Stocher iz Bocna. Jasno stališče obsodbe fašističnega rovarjenja na Tržaškem je na svoji zadnji seji sprejel tudi odbor Sindikata slovenske šole. Naj dodamo, da so šentjakobske organizacije (KD Ivan Cankar, Šentjakobsko kulturno društvo, Slovenski klub, Krožek ACLI ter krajevne sekcije KPI, PSI in SSk) poslale brzojavko predsedniku republike Pertiniju.

S tiskovnimi poročili, v katerih so izraženi protesti, se je včeraj med drugim oglasil politični avtonomni kolektiv Woyzek. Občinski svetovalec MT in kandidat za deželo na listi KPI Parovel pa se je upravičeno obregnil ob meglene izjave župana Rossija na predsinočnji občinski seji, v katerih ni niti z besedico omenil slovenskega prebivalstva in prav tako ni izgovoril besede fašizem.

O fašističnih izgredih je predsinočnjim razpravljal šentjakobski rajonski svet, ki je soglasno sprejel protestno resolucijo. Resolucijo je predložila skupina KPI, v njej pa je med drugim izražena zahteva po utrjevanju enotnosti demokratičnih sil, s čimer bomo lahko na najbolj učinkovit način odgovorili na fašistična izzivanja. Podobno resolucijo je predložila skupina KPI tudi v škedenjskem rajonskem svetu, kjer pa je predsednik LpT Baldas ni hotel dati v razpravo, češ da je ne smatra za nujno in da se fašistični izgredi itak niso dogodili v njegovem rajonu. Dogodek se nam zdi dokaj hud.

MNOŽIČNI SESTANEK INVALIDOV IN AKTIVISTOV

Razpustiti fašistično stranko

Aktivisti ter vojni invalidi so se polnoštevilno udeležili sestanka, ki sta ga Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje in Zveza vojnih invalidov NOV priredila včeraj popoldne v prostorih Odseka za zgodovino pri NŠK. Predsednika obeh organizacij Neva Lukeš in Dušan Furlan sta v imenu vseh članov izrazila ogorčenje in odločen protest zaradi fašističnega divjanja po naših vaseh, na katerega je vse naše ljudstvo, sta poudarila, odgovorilo z največjo enotnostjo in budnostjo, s številnimi zborovanji in s skrbnim zavarovanjem vseh naših društev, spomenikov in sedežev. Člani naših združenj sta dejala, so sami na svoji koži občutili grozote fašizma, prestali so ječe, konfinacije in mučenja, množično so se nato vključili v narodnoosvobodilno gibanje, da porazijo nacifašizem, ki nas je hotel izbrisati iz tega koščka zemlje. «Danes ne moremo dovoliti, da bi se tisti težki časi tu pri nas ponovili. Preveč smo dali v boju proti fašizmu, preveč je bilo naših žrtev, da bi mirno gledali kazenske pohode škvadristov po naših vaseh.» Podobne misli je povedal tudi Lucijan Malalan — domačin iz Lonjerja, ki je orisal občutke domačinov ob in po napadu fašistov na njihovo vas in na same vaščane. Vsi udeleženci so se strinjali s predlogom, da se obe organizaciji pridružita odločni zahtevi po prepovedi delovanja fašistične stranke na tem področju, proti poskusom netenja narodnostne mržnje in kaljenju odnosov med Italijo in Jugoslavijo, istočasno pa so poudarili svojo pripravljenost, da se pridružijo vsem akcijam in iniciativam za utrditev in okrepitev antifašistične budnosti.

NA NEDELJSKIH PARLAMENTARNIH IN DEŽELNIH VOLITVAH

S preferenčnimi glasovi moramo omogočiti uveljavitev Slovencev

Bela glasovnica je v škodo interesom naše narodnostne skupnosti - Jutri v Trstu predsednica poslanske zbornice Jottijeva

V nedeljo, 26. in v ponedeljek, 27. junija bomo v tržaški pokrajini glasovali za obnovitev senata, poslanske zbornice in deželnega sveta. Na volišču bomo prejeli tri glasovnice, kdor ni dopolnil še 25. leta starosti pa samo dve, ker do volitev za senat nima še pravice.

Tudi na teh volitvah bo zelo važno to, da podpremo napredne in demokratične sile, ki se zavzemajo za reševanje vprašanj naše narodnostne skupnosti. Zato pa imamo ves interes, da bi bili izvoljeni slovenski kandidati, če pa nimajo te realne možnosti je prav, da se uveljavijo z velikim številom glasov, ker to utrjuje njihovo moč in njihov ugled v strankah. Ko bomo prekrižali volilni znak stranke, za katero smo se odločili, bomo podprli tudi slovenske kandidate na teh listah, to bomo storili s preferenčnimi glasovi. Zato bomo na glasovnicah za poslansko zbornico (kjer je možno oddati dva preferenčna glasova) in za deželni svet (kjer je možno oddati tri preference) poleg volilnega znaka stranke dodali še zaporedno številko ali priimek in ime slovenskega kandidata, kateremu želimo dati svoj glas. Poleg njega bomo še med kandidati italijanske narodnosti lahko izbrali tistega, katerega izvolitev bi bila po naši oceni najbolj koristna zaradi jamstev, da bo v izvoljenih telesih odločen zagovornik naših pravic. Na glasovnici za senat ni preferenčnih glasov, poleg volilnega znaka stranke bo namreč natisnjeno tudi ime kandidata.

Prihodnjo nedeljo in v ponedeljek se moramo vsi predstaviti na volišče in s svojim glasom prispevati k izvolitvi novega parlamenta in nove deželne skupščine. Bela glasovnica je naperjena proti stvarnim interesom naše narodnostne skupnosti in bi samo okrepila desničarske sile, ki so nam nasprotne.

Volilna kampanja se medtem počasi nagiba h koncu, stranke pa imajo še do jutri opolnoči možnost, da usmerijo in prepričajo volivce. Glede shodov znanih vsedržavnih političnih osebnosti moramo zabeležiti, da je bil sinoči v Trstu eden najožjih sodelavcev tajnika KD De Mite, sen. Martinazzoli, volilno kampanjo KPI pa bo jutri sklenila predsednica poslanske zbornice Jottijeva.

VOLILNA ZBOROVANJA

PSI

Ob 10. uri na Trgu Belvedere, ob 11. uri na Trgu Oberdan, ob 14.30 pred tovarno Grandi Motori (Gruber - Bencova), ob 19. uri v Križu in ob 20. uri v Nabrežini (Carbone), ob 18.30 v Miljah (Seghene, Rossini, Ulcigrai, Agnelli in Carbone).

SLOVENSKA SKUPNOST

Ob 10.30 na Trgu Ponterosso, ob 11. uri na Trgu Unità, ob 11.30 na Borznem trgu in ob 12. uri na Oberdankovem trgu, ob 19.30 na Ul. Molino a vento, ob 19.30 na Trgu Giarizzole, ob 20. uri na Trgu Valmaura in ob 20.45 pri Sv. Ivanu. Govorili bodo Štoka, Ferletičeva, Opelt, Harej in Jevnikar.

KPI

Ob 18. uri pri Sv. Anj (De Rosa), ob 18. uri na Trgu tra i Rivi (Spadaro, Parovel in Iskra), ob 18.30 v Mačkoljah in ob 19. uri v Prebenegu (Švara), od 18. do 21. ure shodi rocolske sekcije, ob 19. uri v Ul. del Prato (Tonel), ob 20. uri v Miljah (Cuffaro), ob 20. uri v Boljuncu in ob 20.30 v Dolini (Gerbec in Rossetti), od 20. do 22. ure shodi v zgoniški občini (Spetič), ob 10. uri v Miljah (Lusa) in ob 15. uri v miljskem Ljudskem domu srečanje upokojencev z Millom in Pessatom.

Ob 19.30 bo na Trgu Cavana srečanje o problemih narodnostnega sožitja, na katerem bosta sodelovala senatorka Gerbčeva in Paolo Parovel, neodvisni kandidat na listi KPI za deželo. Shod bosta obogatila G. Rota in M. Galgaro z recitalom ljudskih pesmi.

V Podlonjerju festival komunističnega tiska

V Podlonjerju se danes zaključi festival komunističnega tiska. Ob 20. uri bo nastopil pevski zbor «Vesna» iz Križa, večer pa se bo nato nadaljeval s kresovanjem, ob igranju harmonikašice Neve.

NA NIŽJIH SREDNJIH ŠOLAH KONČALI ZAKLJUČNE IZPITE

Učni uspeh na šoli «Erjavec» v Rojanu

Na večini slovenskih nižjih srednjih šol so se včeraj končali zaključni izpiti. Izpraševalne komisije so takoj po koncu izpitov začele z ocenjevanjem posameznih kandidatov, tako da bodo izidi malih matur znani večinoma že danes.

Na proseški nižji srednji šoli «Levstik» z oddeljenimi razredi v Križu bodo razobesili izide malih matur danes po 10. uri, na šoli «Ciril in Metod» pri Sv. Ivanu bodo zvedeli za učni uspeh ob 11. uri, na šoli «Cankar» pri Sv. Jakobu pa opoldne. Danes bodo objavili rezultate tudi na nabrežinski šoli «Gruden», medtem ko bodo sporočili učni uspeh na šoli «Gregorčič» v Dolini jutri ob 9. uri. Na openski šoli «Kosovel» bodo imeli jutri ocenjevalno sejo, rezultati pa bodo znani v naslednjih dneh.

Medtem so že razobesili izide na nižji srednji šoli «Erjavec» v Rojanu. Uspeh je bil stoodstoten, saj so vsi kandidati dobro prestali preizkušnjo. Izdelali so:

III. A razred: Inko Brus, Igor Civardi, Massimiliano Ferfoglia, Aleksander Panjek, Ivan Rudolf, Igor Stocca, Tanja Bole, Laura Pisani, Lara Scuka, Mirjana Starc.

III. B razred: Andrej Gregori, Igor Husu, Marco Lokar, Luca Schillani, David Starc, Pavel Pelizon, Alenka Stoka, Claudia Stubelj, Sabrina Zezlina.

Prisotnost naše dežele na mednarodnih sejmih

Na tiskovni konferenci so danes predstavili program o sodelovanju naše dežele na številnih mednarodnih sejmih in razstavah. Furlanija - Julijska krajina bo razstavljala svoje proizvode med drugim na sejmih v Ljubljani, Gradcu, Celovcu, Zagrebu, Solunu in Kölnu.

TRŽAŠKI VELESEJEM

Včeraj dan obrtništva danes dan Avstrije

Včerajšnji dan tržaškega velesejma je bil posvečen obrtništvu. Ob tej priložnosti je bilo v prostorih tržaškega razstavišča zasedanje o vprašanjih širjenja in razvoja obrtništva, ki se ga je udeležilo veliko število obrtnikov in vodij manjših podjetij.

Današnji dan bo namenjen Avstriji, v sklopu katerega bo imel ob 16.30 tiskovno konferenco predsednik avstrijske gospodarske zbornice Rudolf Sallinger.

Battiato pojutrišnjem na stadionu Grezar

V soboto, 25. junija, bo nastopil na tržaškem stadionu Pino Grezar znani italijanski kantavtor Franco Battiato. To bo edini njegov nastop v naši deželi v sklopu turneje, ki jo opravlja te dni širom po Italiji (pred tem je nastopil že v Parmi, Turinu, Ferrari, Genovi in v drugih mestih). Na koncertu ga bodo spremljali Giusto Pio, ki že več let sodeluje z Battiatom pri aranžiranju njegovih pesmi, kitarist Alberto Radius, zbor milanskih madrigalistov, dvanajst glasbenikov in arabska plesalka. V več kot dveurnem programu bo izvajal skladbe iz svojih prejšnjih albumov in tudi najboljše pesmi iz zadnje LP plošče «L'arca di Noè».

OB TOMBESIJEVEM PROTISLOVENSKEM IZPADU

Grobo izkrivljanje dejstev

O stališču demokristjanskega kandidata za poslansko zbornico Tombesija o zadnjih dogodkih smo včeraj sicer že kritično poročali, vendar tako nesramen protislovenski izpad zasluži še nekaj polemičnih pripomb. Tombesi najprej ugotavlja, da se je vse pričelo, ker dolinski župan ni dal dovoljenja za ureditev fojbe v Bazovici, kar je «povzročilo tudi prevelik odjek določene desnice». Nato pa nadaljuje, da so komunisti sami sklicali antifašistični odbor, ki predlaga pobude, ki naj bi ustvarile «politično solidarnosti, ki danes ne morejo obstajati».

Pojdimo po vrsti: za Tombesija ni fašističnih napisov na spomenikih, ni fašističnih pohodov po vaseh, antifašistični odbor pa je čudna zadeva, za katero se ne ve, kako je sestavljen. Stvari so povsem drugačne in treba je podčrtati, da je odbor sprejel jasno in odločno stališče ob prisotnosti vseh članov in torej predstavnikov vseh občin, pokrajine, vseh strank z izjemo MSI in Liste za Trst (in torej tudi KD), celotnega sindikalnega gibanja, SKGZ, partizanskih in sorodnih organizacij.

To je prva ugotovitev. Druga je naslednja: demokristjanski poslanec se naravnost norčuje iz mrtvih, ko pravi, da so stališča antifašističnega odbora žalitev mrtvih in da dele mesto, ko pa je prav obratno. Samo tako, da se pove resnica, da se odkrito obsodi fašistično nasilje, se lahko oddolžimo vsem padlim v drugi svetovni vojni, katero je sprožilo fašistično nasilje.

Končno so za Tombesija vsi oni, ki se upro fašističnemu nasilju, generični «komunisti» in se vse razlaga z že klasično formulacijo, tako ljubo demokristjanskemu centrizmu, o spopadu med komunisti in skrajno desnico. Resnica je bila in je povsem drugačna: fašističnemu nasilju sta se v preteklosti, se danes in se bosta tudi v prihodnosti uprla slovensko antifašistično prebivalstvo in italijanska demokratična javnost ne glede na stranke in ideološka prepričanja. Spogledavanje desnice KD (pa žal ne samo te) s skrajno nacionalistično desnico je v preteklosti povzročilo samo mnogo škode in žrtev in tudi danes ne more biti nič drugače.

POGOVOR S KANDIDATOM KPI POSL. ANTONINOM CUFFAROM

«Prihodnja zakonodajna doba mora biti odločilna za rešitev vprašanja zaščite»

Komunistična partija je kot glavnega kandidata za izvolitev v poslansko zbornico potrdila dosedanjega poslanca Antonina Cuffara, ki je doslej po splošni oceni učinkovito in dobro opravljal svoje parlamentarne obveznosti v korist Trsta in njegovega prebivalstva. Najin pogovor se je začel okrog splošnega položaja v državi, ki je vse prej kot razveseljiv.

«Znani so razlogi,» nam je dejal, «ki so nas privedli do predčasnih volitev; gospodarski položaj v državi je zelo resen, poleg tega pa obstajajo veliki problemi moralnega značaja, pri čemer ni moč pozabiti na razne povezave med nezakonito dejavnostjo in politiko, med tolpami, ložami, podtalnimi organizacijami in političnimi organizacijami, politiki in osebnostmi, ki vodijo državo. Če se te stvari ne spremenijo, nas čakajo zelo težki časi; spomnimo se tudi na davčne utaje, ki dosegajo 40 tisoč milijard letno in na dejstvo, da letni davčni priliv je za kar 75 od sto na ramenih podrejenih delavcev. V tej nezavidljivi panorami je edino naš predlog nekaj novega: predlagamo demokratično alternativo, ki pomeni sestavo vlade levičarskih in demokratičnih sil, brez sodelovanja KD pri vodenju države, in razbitje njenega sistema oblasti. Glede sedanjega zadržanja PSI mislimo, da bi okrepitev naše stranke in celotne levice nasploh privedla to stranko, da bi spremenila svoje stališče. Mnenja smo, da je edini glas za okrepitev levice, to je glas, ki se jutri ne bo pridružil KD, samo glas za KPI.»

Kako pa se ti predlogi lahko prenesejo na deželno stvarnost?

«Glede dežele bi v bistvu ponovil iste stvari, čeprav v F-JK ne beležimo takih dogodkov kot na vsedržavni ravni. Kljub temu pa mislimo, da obstajajo velike odgovornosti vodstva KD, ki ni znalo pravilno oceniti celotni produktivni sistem in anticipirati transformacijo tehnološkega značaja; zaradi tega imamo sedaj hude negativne posledice; te spremembe so presenetile tudi socialistično stranko. Tudi v tem pogledu je zato zelo važna okrepitev levice; predvsem pa bi podčrtal, da je bilo delo dežele pomanjkljivo predvsem kar se tiče problemov slovenske narodnostne skupnosti; dežela bi morala biti osrednji element za soočanje z državno oblastjo za rešitev problemov manjšine, tako glede njenih pravic, kot tudi njenega gospodarskega razvoja in kulturnega napredka; v tem pogledu je dežela praktično bila prava zavora.»

Ko smo že pri vprašanju slovenske narodnostne skupnosti, kakšne so po vašem mnenju perspektive za čimprejšnje izglasovanje zakona o globalni zaščiti?

«Dogodki iz teh dni nam jasno kažejo, kaj se lahko zgodi, če so določeni problemi nerešeni; kažejo nam, da so politične sile v zamudi pri reševanju tega problema; gre

za zelo hudo zamudo; mi smo pri tem naredili, kar je v naši moči, da bi slovenski manjšini zagotovili ustavna jamstva, ki ji pritičejo; mislim pa da je treba narediti še več. V novi zakonodajni dobi se bomo poslužili tudi drugih oblik boja, da bi dosegli ta cilj. Okrog njega smo vedno iskali čim širšo enotnost političnih sil; ne moremo pa stati zraven tistih, ki rešitev tega vprašanja zavirajo, ali ga pa sploh nočejo rešiti. Mislim, da mora biti prihodnja zakonodajna doba odločilna za rešitev tega boja slovenske narodnostne skupnosti.

Kot parlamentarec sem se v prejšnjih dneh opravičil slovenski manjšini, ker se v njenem odnosu ne izvaja ustava in ker jo država pušča brez obrambe pred nasilnimi fašističnimi provokacijami; glede tega je nujno potreben energičen nastop sodstva na osnovi obstoječih zakonov. Za odpravo tega pa morajo predvsem politične sile ustvariti drugačno vzdušje, pri čemer se moramo zamisliti ob odgovornostih, ki jih imata LpT in Tombesijeva KD pri netenju prave kampanje sovraštva. Ko sem v prejšnjih dneh sodeloval pri nekem televizijskem soočanju, me je naravnost pretresel način, kako je Tombesi govoril o tem vprašanju. Tombesi ni eden od tolikih demokristjanov, je nosilec liste za poslansko zbornico; zato naj vsi tisti Slovenci, ki na KD gledajo z določenim upanjem, dobro premislijo, koga v resnici podpirajo.»

Kako pa lahko vplivajo volilni izidi za dosego tega cilja?

«Mislim, da mora v državi zapihati drugačen veter, sicer bomo vedno naleteli na raznovrstne ovire in na tradicionalna zadržanja, ki so v 35 letih demokristjanske oblasti preprečila slovenski manjšini uživanje pravic, ki jih predvideva republiška ustava.»

A. S.

Na obisku v naši redakciji

Dr. Dolhar o pomenu slovenskega zastopstva v deželnem svetu

Predsednik Slovenske skupnosti dr. Rafko Dolhar je sinoči obiskal uredništvo Primorskega dnevnika in v krajšem razgovoru opozoril na važnost uveljavitve Slovenske skupnosti na deželnih volitvah. Dr. Dolhar je podčrtal premočrtnost slovenske politične stranke v naporih za zaščito slovenskih interesov na splošno. Nato se je razgovor razširil na probleme volilnih izidov in na možnost izvolitve slovenskega predstavnika na kandidatni listi SSk v deželni svet, kjer ne sme priti do razpršitve glasov v nobenem volilnem okrožju, saj je izvolitev predvidena šele pri tretji delitvi glasov. Zaradi tega je važno, da stranka zbere svoje glasove v vseh volilnih okrožjih brez izjeme. Pri tem ne gre za nek pesimizem, temveč prav obratno za podčrtanje važnosti ustreznega slovenskega zastopstva v deželnem svetu.

Zaradi volitev v nedeljo ne bodo dovolili obiskov v bolnišnicah

Krajevna zdravstvena enota sporoča, da zaradi volitev v nedeljo ne bodo dovoljeni obiski v glavni bolnici in v bolnicah pri Magdaleni ter pod Obeliskom. Dovoljeni bodo v ponedeljek, po urniku kot ob delavnikih.

POGOVOR S KANDIDATOM PSI MARINOM PEČENIKOM

«Obramba naših pravic mora biti tudi v državnem merilu primarno vprašanje»

Marina Pečenika, socialističnega podžupana dolinske občinske uprave je stranka uvrstila med kandidate za izvolitev v novo deželno skupščino. Poklicno se ukvarja s trgovino (med ostalim je tudi tajnik SDGZ), poznan pa je kot družbenopolitični delavec tudi izven meja dolinske občine, saj je v imenu PSI zadolžen z raznimi odgovornostmi v drugih ustanovah in organizmih. Zastavili smo mu nekaj vprašanj, na katera je rade volje odgovoril.

Kako bi se obrnil na volivce — smo ga najprej vprašali — v tej volilni kampanji, ki v prvi vrsti odraža položaj v državi po predčasnem razpustu parlamenta, tako da so vprašanja deželnega značaja bolj v ozadju?

«Biti član vsedržavne socialistične stranke je tudi velika odgovornost, ker PSI, ki se je kot prvi postavil v bran pravicam delovnega človeka, ima tradicije in vrednote, ki jih mora vsakdo upoštevati. Zato si tudi v vsakodnevnem življenju prizadeva, da bi se vsa tista zgrešena gledanja in krivice, ki se dogajajo vsak dan, odpravila v ko-

rist delovnih ljudi. Socialistična stranka je evropska stranka, brez kompleksov manjvrednosti do nikogar, z veliko socialistično tradicijo, odprta za zahteve in potrebe krajevnega prebivalstva, s stvarnim in izvedljivim programom za prihodnost Trsta in vse dežele F-JK. In vsi vemo, da je zlasti v tržaškem gospodarstvu in v družbenih odnosih treba ustvariti nove pogoje razvoja. Na mednarodni ravni pa bo PSI še dalje podpirala politiko prijateljskega sodelovanja s sosedno Jugoslavijo in z drugimi državami. Trenutno politično stanje v Trstu in naši deželi je v določeni meri posledica nekaterih zgrešenih političnih prijemov, ki se najobčutneje odražajo v naši pokrajini; posledice takih zgrešenih prijemov so privedle do nastanka Liste za Trst in do zagovarjanja take politike s strani ne samo nazadnjaških političnih krogov, ampak tudi drugih družbenih dejavnikov, kar je privedlo tudi do današnjih fašističnih izbruhov do naše skupnosti.

Mnenja sem, da bi tudi deželna uprava v novi mandatni dobi morala upoštevati duh statuta avtonomne dežele in delegirati čimveč pristojnosti krajevnim upravam in da bi s svojo prisotnostjo odločno posredovala pri osrednji vladi, da bi se premaknilo z mrtve točke to, kar nas kot manjšino najbolj zanima: to je, da bi čimprej prišlo do izglasovanja zakona o globalni zaščiti slovenske narodne skupnosti v Italiji.»

Znano je, v kakšnih težavah se prav v sedanjem času nahajajo številne krajevne uprave, ki so prisiljene klestiti številne proračunske izdatke. Kot upravitelj imate veliko izkušenj na tem področju, zanima pa nas, kakšne so vaše izkušnje v odnosu z deželno upravo.

«Kot upravitelj opažam, da je v zadnjem času prišlo do določenih premikov s strani deželne vlade; vsaj delno se rešujejo nekateri problemi posebno v zvezi z ureditvijo teritorija v sodelovanju z občinskimi upravami. Vseeno pa mislim, da je bilo dosedanje delo s strani deželne uprave nezadostno in da bi morala v prihodnji zakonodajni dobi, ne glede na politično sestavo deželne vlade, imeti več posluha za reševanje specifičnih krajevnih vprašanj. Podčrtati moram tudi negativne izkušnje, ki jih imam kot upravitelj KGS: po tolikih letih delovanja je ta ustanova še danes brez statuta, ker ga iz prej navedenih razlogov in negativnih pritiskov določenih krogov, ki nam Slovencem niso bili nikoli naklonjeni, deželna uprava še ni odobrila, ker je pač v njem predvideno dvojezično poslovanje ustanove.»

Kaj bi še ob koncu dodal tem ugotovitvam?

«Želel bi, da bi tudi v vsedržavnem merilu bila obramba naših pravic eno primarnih vprašanj in da bi končno dobili zaščitni zakon; povsem jasno je, da tudi ta nerešeni problem v določenih primerih kali sožitje med tu živečima narodnostima; ena od obvez socialistične stranke je tudi ta, da bo naredila vse kar je v njeni moči, da bi se to vprašanje končno rešilo v najkrajšem času, kar pa kot vedno ni odvisno samo od volje PSI in njenih angažiranih predstavnikov izvoljenih v razna politična telesa, ampak od volje tudi drugih strank, pa naj bodo v vladni večini ali pa v opoziciji.»

A. S.

KD Lonjer Katinara in športno društvo Adria izrekata iskreno sožalje ženi Zorki in hčeram ob izgubi dragega moža in očeta

ERNESTA GODINE

Kolektiv Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič izreka svojcem globoko sožalje ob težki izgubi člana

ERNESTA GODINE

Sekcija KPI Lonjer - Katinara izreka iskreno sožalje družini ob težki izgubi tovariša

ERNESTA GODINE

JUBILEJ KULTURNEGA DRUŠTVA IZ PADRIČ

S kresovanjem se nocoj pričnejo praznovanja ob 85-letnici «Slovana»

Proslave bodo trajale do nedelje - Predviden je pester in bogat kulturni program

Z nocojšnjim kresovanjem, ki bo na običajnem prostoru Za kalom, se pričnejo na Padričah praznovanja ob 85-letnici kulturnega društva «Slovan» in 35-letnici postavitve spomenika padlim v NOB.

Vsekakor pomeni 85 let obstoja častitljiv jubilej društva, ki je bilo ustanovljeno v razmeroma majhni, a zato vsestransko zavedni vasici na vzhodnem Krasu leta 1898. Zgodovinski podatki nam nadalje povedo, da se je kulturno in narodnobuditeljsko delo v Padričah pričelo že pred ustanovitvijo Slovana. Kmalu po preporodnem letu 1848 so bili Padričarji naročeni na «Novice» in na Blaznikovo «Pratiko». Leta 1875 pa so ustanovili «pevsko družbo Skala», ki je delovala kakih 10, oz. 15 let. Pobuda za društvo «Slovan» je nastala leta 1897, društveni pravilnik pa je v slovenskem jeziku potrdilo cesarsko - kraljevo namestništvo naslednje leto, to je 1898. leta. Isto leto so v vasi dogradili tudi cerkvico sv. Cirila in Metoda. Že sama imena društva in cerkvice dokazujejo narodnobuditeljsko vzdušje, ki je takrat vladalo na Padričah, to je v vasici kmetov in delavcev.

Veliko bi lahko še pisali o zgodovini «Slovana», o vlogi društvenega dela med NOB itd. Zaradi prostora pa bomo sedaj navedli program, ob 85-letnici društva, ki je bogat, kot je bilo doslej bogato delo «Slovana».

Nocoj, ob 21. uri bo kresovanje s kulturnim programom. Jutri, ob 20.30 uri bodo odprli bogato fotografsko in dokumentarno razstavo. Nastopil bo Tržaški oktet. Ob 21. uri bo nastop osnovnošolskih otrok šole K. D. Kajuh. Predvajali bodo tudi film «Padriče včeraj, danes, jutri». Prireditve bodo v prostorih Gozdne zadruge.

V soboto je na sporedu ples. V nedeljo pa je program najbolj pester. Ob 9. uri se prične balinarski turnir. Ob 15.30 bo komemoracija pred spomenikom padlim v NOB, ob 16.30 bo koncert godbe na pihala iz Izole. Slavnostna prireditev se bo pričela ob 17.30. Sodelovali bodo osnovnošolci šole K. D. Kajuh, folklorna skupina Tabor z Opčin in naslednji pevski zbori: Slovan iz Padrič, Lipa iz Bazovice, Primorec iz Trebč, Tabor z Opčin in moški oktet iz Šoštanja. Med prireditvijo bodo slavnostni govor in pozdravi. Ob zaključku proslave bodo nagredili zmagovalce balinarskega turnirja. Zvečer bo ples z ansamblom Lojzeta Furlana. Od jutri dalje bodo delovali dobro založeni kioski z domačim vinom in jedačami. Omenjene prireditve bodo v prostorih Gozdne zadruge.

Ropar ji je iztrgal denarnico iz rok

Medtem ko je hotela stopiti na avtobus št. 29, je mlad ropar iztrgal 65-letni Igini Deani iz Ul. Farneto 34 denarnico in pobegnil. Zgodilo se je včeraj popoldne ob 14.30 pri križišču med Ul. Timeus in Battisti. Nekaj očividcev je steklo za roparjem, vendar brez uspeha. V denarnici je ženska imela okrog 70 tisoč lir in osebne dokumente.

● **Trg Barbacan** bo jutri zaprt prometu od 19. do 24. ure zaradi manifestacije, ki jo prireja nenasilno združenje.

Smrtna nesreča pri Katinari

V nesreči, ki se je zgodila predsinočnjem malo pred polnočjo na cesti pri katinarskem pokopališču, je izgubil življenje 48-letni Ernesto Orsini iz Bazovice. Z avtom A 112 ga je zbil 20-letni vojak Marcello Salis, ki ga je opazil le zadnji trenutek, ko je že bilo prepozno. Po njegovem pričevanju je Orsini stal z mopedom na sredi ceste, brez prižganih luči. Tudi njegov sopotnik Giovanni Pasquale je zatrdil, da je bilo trčenje neizogibno, kajti iz nasprotne smeri je ravnokar privozil mimo avto.

Po dolgi bolezni nas je zapustil naš dragi

ERNEST GODINA

Pogreb bo jutri, 24. t.m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo: žena, hčere, zeti, vnuki in drugo sorodstvo

Trst, 23. junija 1983

(Občinsko pogrebno podjetje)

23. 6. 1980 — 23. 6. 1983

Ob tretji obletnici smrti

TONČKA KALCA

se ga z ljubeznijo spominjajo

SVOJCI

Bazovica, Trst, Izola, 23. junija 1983

Gledališča

VERDI
Od 2. julija do 14. avgusta bo v gledališču Verdi pomladni Festival operete.

CANKARJEV DOM LJUBLJANA
Razstave
Do 24. avgusta (sprejemna dvorana) 15. mednarodni grafični bienale.
Do 30. t.m. (I. preddverje) Ob 20. obletnici fotogrupe SOLT - Ljubljana.
Okrogla dvorana
Jutri, 24. t.m., ob 22. uri: Nočni šanson Svetlane Makarovič.
Mala dvorana
Teden italijanskega filma od 20. do 25. junija.
Danes, 23. t.m., ob 20. uri: «Polje», režija Paolo in Vittorio Taviani.

Vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskem prehodu od ponedeljka do petka od 9. do 11. in od 16. do 20. ure, ob sobotah od 9. do 11. ure in pred pričetkom predstave.

Kino

Grad sv. Justa 21.30 «ET». 23.30 «Colpire al cuore». V primeru slabega vremena bodo filma predvajali v kinodvorani Ariston.
Eden 17.00 «Savana, violenza carnale». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Nazionale Dvorana št. 1 ob 15.15 «Lingua profonda». Dvorana št. 2 ob 21.20 «Giochi bagnati». Dvorana št. 3 ob 15.15 «Una vergine per l'impero romano». Vsi prepovedani mladini pod 18. letom.
Grattacielo 17.00 «Il bisbetico domato». A. Celentano in O. Muti.
Fenice 17.00 «Giovani guerrieri». M. Dillon in P. Ludwig. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Mignon 16.30 «Il film pirata».
Aurora 17.00 «Bon appetit». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Capitol 18.00 «Cinque giorni un'estate».
Cristallo Danes zaprto. Jutri ob 17.00 «La scelta di Sophie». M. Streep.
Moderno Zaprto.
Radio 15.30 «Un emir e L'Auvergne». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 16.30 «Febbre erotica del piacere». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Lumiere 17.00 «Spiaggia di sangue».
Giardino pubblico 21.15 «California Dolls».

Razstave

SKD Tabor - Prosvetni dom. Do 26. junija bo odprta razstava Mira Kranjca. Urnik: ob delavnikih od 17. do 19. ure; v nedeljo od 10. do 12. in od 16. do 19. ure.

V občinski galeriji na Trgu Unita bo razstavljal od danes, 23. do 30. t.m. tržaški slikar Fabio Zubini. Otvoritev bo ob 18. uri.

V galeriji «Cartesius» je odprta razstava skulptur in risb slikarja Vilibossija.

V okviru junijskih glasbenih in likovnih večerov, ki jih prireja KD Valentin Vodnik, bo v galeriji Torkla v Dolini do 30. junija razstavljal svoja dela slikar Boris Zuljan.

V galeriji Rettori-Tribbio razstavlja avstrijska slikarka Denisa Lister. Razstava bo odprta do 8. julija.

PD KOLONKOVEC
Ul. Ženjan 46
priredi danes, 23. junija
TRADICIONALNO KRESOVANJE
Program: nastop otroškega pevskega zbora iz Škednja pod vodstvom Dušana Jakomina in tržaški slovenski skavti
Vabljeni

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 23. junija
KRESNICA
Sonce vzide ob 5.16 in zatone ob 20.58 — Dolžina dneva 15.42 — Luna vzide ob 19.22 in zatone ob 3.52.
Jutri, PETEK, 24. junija
JANEZ

Vreme včeraj: najvišja temperatura 22,8 stopinje, najnižja 17,8, ob 18. uri 20 stopinj, zračni tlak 1014,1 mb pada, brezvetrje, vlaga 86-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 19,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA SE JE: Giulia Capuzzo.
UMRLI SO: 81-letna Maria Spadoni vd. Giammancheri, 54-letni Augusto Molinari, 96-letna Maria Jurcich vd. Rosich, 68-letna Garisenda Macchi vd. Robba, 72-letna Branka Černigoi, 67-letna Agostina Trimboli vd. Zani, 72-letni Michele Burolo, Caterina Iug vd. Luxich, 77-letni Onorato Valci, 70-letna Antonia Puccio vd. Bressi, 80-letna Marcella Menegaldo vd. Rizzetto, 73-letna Marcella Rotta vd. Radin, 72-letna Caterina Perusin vd. Serafin, 82-letna Eugenia Stelo.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50, Zgonik, Milje (Drevored Mazzini 1).
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Zgonik, Milje (Drevored Mazzini 1).

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20.

KD KRAŠKI DOM
organizira v soboto, 25. junija ob 21. uri v Kraškem muzeju v Repnu
gostovanje dramske skupine SKD Tabor
z igro F. D. Dostojevskega
KROKODIL
Dramatizacija Drago Gorup, scena Atilij Kralj.
Vabljeni

Šolske vesti

Ravnateljstvo drž. trg. teh. zavoda «Ž. Zois» z oddelkom za geometre sporoča, da se vrši vpisovanje za šolsko leto 1983/84 vključno do 7. julija 1983. Prav tako se vrši vpisovanje za oddelek za zunanjo trgovino v Gorici.

Uradne ure so vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Znanstveni licej F. Prešeren sporoča, da bo vpisovanje za šolsko leto 1983/84 vsak dan od 10. do 12. ure do vključno 7. julija t.l. šola bo zaprta zaradi volitev od 25. do 28. junija.

Godba na pihala iz Ricmanj obvešča, da bo jutri, 24. junija, ob 20.30 v Kulturnem domu v Ricmanjih zaključna prireditev učencev glasbene šole. Vabljeni.

Zaključni nastopi šole Glasbene matice. Danes, 23. junija, ob 20.30 v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

Devinsko - nabrežinska občina sporoča, da se bo pouk v občinskih otroških vrtcih zaključil 24. 6. Vpisovanje otrok za šolsko leto 1983/84 pa se bodo vršila 27., 28. in 29. 6. od 9. do 12. ure na posameznih sedežih otroških vrtcev.

Razna obvestila

Vaška skupnost od Ferlugov vabi danes, 23. junija na kresovanje «Pod gankom» pri Roži, kjer bo ob 21. uri koncert ženskega pevskega zbora Tabor. Vabljeni.

Čestitke

Našemu prijatelju IVANU PETERLINU čestitamo za lepo nagrado, ki jo je prejel in obenem mu voščimo za god — prijatelji s Kolonkovca.

Danes praznuje 70 let
STANKO CAHARIJA
Še na mnoga leta mu želijo žena Darina ter hčeri Miranda in Tamara z družinama

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

Šola Glasbene matice Trst v sodelovanju s PD Slovenec iz Boršta priredi v ponedeljek, 27. junija, ob 20.30 v srenjski hiši v Borštu klavirski recital Bogdana Kralja.

Mladinski pevski zbor Glasbene matice Trst vabi vse, ki jih zanima petje, da se mu pridružijo. Informacije na Glasbeni matici, Ul. R. Manna 29, telefon 418-605.

SKD Igo Gruden - Moški in dekliški pevski zbor priredita v soboto, 25. junija, ob 21. uri v nabrežinski telovadnici «Letni koncert» ki je posvečen 15-letnici neprekinjenega delovanja moškega in 10-letnici neprekinjenega delovanja dekliškega zbora. Vabljeni.

Izleti

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan priredi enodnevni izlet 10. julija v Kranjsko goro preko Soške doline in Vršiča. Informacije in vpisovanje vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure v Ul. Valdirivo 30/II - telefon 64459 ali 732858.

MENJALNICA
tel. 0481/83909

TEČAJI BANKOVCEV
22. 6. 1983

Ameriški dolar	1.480.—
Kanadski dolar	1.180.—
Švicarski frank	708.—
Danska krona	162.—
Norveška krona	203.—
Holandski florint	523.—
Francoski frank	192.—
Belgijski frank	28.50
Funt šterling	2.280.—
Nemška marka	590.—
Avstrijski šiling	83.—
Švedska krona	192.—
Debeli dinar	14,70
Drobni dinar	16.80

Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica

Potovalni urad
«AURORA»
vabi
na naslednje izlete in bivanja:

2. in 3. julija — z avtobusom na BLED in v BOHINJ. Cena 58.000 lir;

od 9. do 16. julija — z avtobusom na otok KRK. Cena 179.000 lir.

Vsako soboto z avtobusom v Bovec. Cena enotedenskega bivanja 155.000 lir, z vožnjo pa 170.000 lir.

Informacije in prijave pri potovalnem uradu «AURORA» - Ul. Cicerone 4, tel. 60261

TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR PINKO TOMAŽIČ

Pevci TPPZ pozor!

V petek, 24. t.m., ob 11.30 bomo izpred cerkve na Katinari pospremili na zadnjo pot našega dragega Ernesta Godino.

Prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ LONJERJA

V spomin na Emila Gombača darujeta sestrična Dora Gombač 10 tisoč in Učo Glavina 10.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ KRIŽA

V spomin na Tiberija Ruchinija darujeta Silva in Elena 20.000 lir.

Srečko Sedmak (Jager) daruje 15.000 lir.

ZA SKUPNOST DRUŽINA OPČINE

V spomin na Jožefo Skapin daruje družina Počkar - Krasna 10.000 lir.

V spomin na pok. mamo darujejo Duškovi in Zlatkovi prijatelji 30.000 lir.

Namesto cvetja na grob Rudolfa Mahniča daruje Zelka Grgič (Bazovica) 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Rudolfa Mahniča daruje družina Dolenc (Bazovica) 30.000 lir.

* * *

Ob tretji obletnici smrti nepozabnega moža in očeta Angela Fornazara se ga s ljubeznijo spominjajo žen Pina ter otroci z družinami in darujejo 20.000 lir za KD Ivan Grbec.

Namesto cvetja na grob Ivane Pertot vd. Milič darujeta Vanka in Vera 15.000 lir za FC Primorje.

Na zaključni šolski prireditvi darujejo starši učencev 30.000 lir za šolo v Boršti.

V spomin na Emila Gombača daruje Milan Mijot 10.000 za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Ivane Pertot vd. Milič darujeta Berta in Stanko Prašelj 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V spomin na Maria Kralja darujeta Solza in Katja Kralj 20.000 lir za zadrugo Naš Kras.

Mali oglasi
telefon (040) 79 46 72

GUMIJASTI čoln Callegari m 3,50, motor Johnson 25 ks., z opremo, zelo malo rabljen ugodno prodam. Telefon 0481-20109.

UHANI in ogrlice v modnih barvah po zmernih cenah. Kozmetika 90 Občine.

PRODAM novo kuhinjsko pohištvo po ugodni ceni. Telefonirati od 12. do 15. ure na št. 040/943207.

MILAN Kraljič je v Prebenegu odprl osmico. Toči belo in črno vino.

ODDAM na velikem travniku blizu Briščikov travo. Telefon 040/211-068.

PRODAM skoraj nov motor za čoln znamke crysler 25 HP. Cena 1.200.000 lir. Telefonirati v večernih urah na št. 040/213643.

30-LETNA ženska nudi pomoč v gospodinjstvu, kot varuhinja otrok ali kot čistilka - tudi več ur dnevno. Tel. 040/811396.

PRODAM fiat 131 special letnik december 1976, prevoženih 55.000 km, v dobrem stanju. Telefon 040/227284.

OSMICO je v Nabrežini odprl Dušan Radovič Poskrbljeno za prigrizek.

OSMICO je odprl Robert Pipan iz Mavhinj. Toči domačo kapljico.

OSMICO je odprl Stanislav Novak - Križpot 122. Toči belo in črno vino.

KALABRIJA - tirenska obala: prodaja in oddaja v najem vile, stanovanja, zemljišča. Studio immobiliare FEMA dr. Felicetti, Praia a Mare, telefon 0985/72903.

Informacije SIP uporabnikom

Menjava telefonske številke

Družba SIP obvešča, da so včeraj, 22. junija t.l., menjali telefonsko številko približno **600 tržaškim abonentom** (katerih številke se začnejo s 74 in 75). Interesenti so bili že obveščeni.

Nove številke bodo objavljene v telefonskem imeniku 1983/84.

Za nadaljnje informacije se lahko poslužite št. «12» (informacije v zvezi z naročniki — brezplačna služba).

SIP Società Italiana per l'Esercizio Telefonico

POLEMIČNO OZRAČJE NA TORKOVI SKUPŠČINI

Ob vse težjem finančnem položaju naraščajo spori v konzorciju CAFO

Polemike glede kritja primanjkljaja - Finančni načrt odobren z večino glasov

Vse bolj težavni postajajo odnosi med članicami vodovodnega konzorcija CAFO. Eden od glavnih razlogov za tako stanje je prav gotovo zaskrbljujoče naraščanje deficita, ki ga v zadnjih letih ni bilo mogoče omejiti in ki ga morajo kriti občine - članice, sorazmerno s številom prebivalstva. Primanjkljaj je v zadnjih letih narastel tudi zaradi investicij v plinsko omrežje, s katerim zdaj razpolagajo le nekatere občine, nekaj drugih bo plin dobilo v prihodnjih dveh, treh letih, nekaj pa je tudi takih, ki bodo v deželni načrt plinskega omrežja vključene šele čez deset ali več let. In prav tu tiči kamen spotike, ki povzroča dokajšnje pretrese in spore v glavni skupščini. Spričo vse hujših finančnih težav, občine, ki ne razpolagajo, oziroma ne bodo razpolagale s plinom, ne nameravajo pokrivati deficita, ki nastaja z uvedbo te, dodatne storitve. Je tako stališče pravilno ali ne?

O tem so bile v skupščini že na prejšnjih zasedanjih zelo polemične razprave. Dejstvo je, da taka stališča kršijo osnovna načela medsebojne solidarnosti, na katerih sloni pravzaprav konzorcij in bi kazalo take nesporazume, oziroma stališča izravnati, predvsem pa odpraviti razloge, zaradi katerih prihaja do vse pogostejših sporov. Ni mogoče namreč mimo dejstva, da je finančni položaj ustanove iz leta v leto bolj zaskrbljujoč in da dosedanja prizadevanja za zajezitev ali zmanjšanje deficita, niso obrodila želenih uspehov. Že kakšno leto je govor o reorganizaciji javnih storitev v goriški pokrajini, s ciljem boljšega gospodarjenja. A ostalo je v glavnem pri besedah. Teh nekaj ugotovitev služi v pojasnilo, zakaj so odnosi v skupščini konzorcija vse bolj napeti in zakaj prihajajo do izraza kampanilistične težnje, ne glede na strankarsko opredelitev posameznih predstavnikov.

Tako je tudi zadnja skupščina, v torek zvečer, potekala v dokaj polemičnem ozračju, zlasti ob razpravi o letošnjem finančnem načrtu ustanove, v katerem je vključena tudi postavka o predvidenem primanjkljaju v višini 170 milijonov lir. Finančni dokument je bil po daljši razpravi odobren z večino glasov, proti je glasoval župan iz Moše. Konzorcij CAFO bo v letu 1983 upravljal 3.287 milijonov lir. 1940 milijonov lir bo šlo za tako imenovane tekoče stroške (plače, administracija itd.), investicije znašajo 350 milijonov, odplačevanje dolgov 370 milijonov, druge postavke pa 456 milijonov. Predvideni primanjkljaj je bil določen v višini 170 milijonov.

Ob tem velja zabeležiti, da predstavljajo redni dohodki (od tarif za vodo in plin in drugih, manjših storitev) 1949 milijonov, ali približno 2/3 celokupnih sredstev. Prihodek iz distribucije vode bo predvidoma znašal 1025 milijonov, iz distribucije plina pa 924 milijonov. Oba skupaj komaj zadoščata za tekoče stroške.

Iz poročila predsednika ustanove, Ferrucia Colombija bi lahko sklepali, da je v prihodnjih letih pričakovati občuten porast prihodka iz distribucije plina, kar naj bi vplivalo na zmanjšanje primanjkljaja. Sicer pa so to zaenkrat le upi in želje, kajti uporaba plina ne narašča po predvidenih načrtih, kakor je dejal sam predsednik, priključenih gospodinjstev je še vse premalo in to tudi v tistih občinah, kjer imajo plin že kakšno leto.

Prav v zvezi s širitvijo plinskega omrežja velja omeniti še sklep o povišku pavšalnega prispevka za nove priključke. Gospodinjstva bodo odslej morala vplačati po 450 tisoč lir (okrog 100 tisoč lir več kakor doslej) za nov priključek, če je razdalja od glavnega cevovoda do števca več kakor 10 metrov pa še po 30 tisoč lir za vsak nadaljnji meter. Naj omenimo še, da je skupščina sprejela še nekaj drugih sklepov glede najetja posojil, razpisa internih natečajev in nekaterih drugih zadev.

Volilna zborovanja

KPI: danes bosta ob 21. uri v Števerjanu govorila Ivan Bratina in Edvin Švab.

SSk: danes bodo volilni shodi na Poljanah ob 20. uri, v Dolu ob 20.30 in v Doberdobu ob 21. uri.

IZ NOVE GORICE

Protesti in solidarnost ob fašističnem divjanju

Debeljak bo o protestih obvestil Scarana

Fašistični izgredi s fizičnimi napadi na Slovence na Tržaškem, so vzbudili ogorčenje in proteste tudi v Novi Gorici in v drugih krajih onstran meje. Komisija za mednarodno sodelovanje Občinskega komiteja Zveze komunistov in Koordinacijski odbor za stike z zamejstvom pri Občinski konferenci Socialistične zveze v Novi Gorici, sta sprejela več pobud, s katerimi bodo izpričali ogorčenje in proteste zaradi fašističnih napadov na naše rojake v vaseh na območju Trsta, ter solidarnost s tamkajšnjimi Slovenci. Protestno pismo bodo poslali tudi Republiški konferenci Socialistične zveze Slovenije. Solidarnostne izjave ob napadih na rojake na Tržaškem pa bodo iz Nove Gorice poslali Slovenski kulturno-gospodarski zvezi in politični stranki Slovenska skupnost.

V Novi Gorici opozarjajo, da fašistično divjanje sodi v širšo strategijo politike desničarskih sil proti jugoslovanski državi in družbi. Zato dogodkov na Tržaškem ne gre presojati v ozkih krajevnih okvirih ali zgolj v povezavi z bližnjimi parlamentarnimi oziroma upravnimi volitvami v Italiji. Predlagajo nadalje, da naj bi se do dogodkov na Tržaškem hitro in odločno opredelili tudi vsi pristojni organi na ravni Slovenije in Jugoslavije.

Medtem so predstavniki Občinskega sindikalnega sveta v Novi Gorici včeraj (to je v torek) obiskali vodstvo italijanskih sindikatov za goriško pokrajino in mu posredovali proteste in ogorčenje delavcev v obmejnih krajih Jugoslavije zaradi dogodkov na Tržaškem. Občinska konferenca Socialistične zveze bo takšen protest posredovala goriški federaciji PSI. Tudi Zveza komunistov v Novi Gorici bo zadevo posredovala Posoški federaciji KPI. Predsednik novogoriške občine Zorko Debeljak pa bo proteste in obsodbo prebivalcev novogoriške občine zaradi fašističnih izgredov na Tržaškem, posredoval županu Gorice dr. Antoniu Scaranu. V Novi Gorici, Šempetru, Mirnu, v Brdih in drugod bodo v prihodnjih dneh tudi protestna zborovanja delavcev in drugih občanov.

Odobren proračun medobčinskega avtobusnega konzorcija

Na skupščini medobčinskega konzorcija za avtobusni prevoz na Tržiškem so te dni odobrili proračun za tekoče leto. Finančni načrt izkazuje 3.362 milijonov lir dohodkov in prav toliko izdatkov.

Konzorcij bo na račun tekočih stroškov prejel od dežele 698 milijonov lir, ostale stroške pa bo moral kriti z dohodki iz prodaje vozovnic abonmajev in drugih virov. V finančnem načrtu je predvidena tudi postavka za nakup 10 novih avtobusov, za kar bo dežela prispevala 75% sredstev. V konzorciju pripravljajo tudi ureditev oziroma nakup novega sedeža v kraju Schiavetti.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine, Trg sv. Frančiška, telefon 84124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore, Ul. Rosselli, tel. 72340.

Prispevki

V spomin Arturja Koshute darujeta Ida in Kazimir Paulin 50 tisoč lir za Podporno društvo za Goriško.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO

Koncert Glasbene matice v Doberdobu

Fabrizio Lakovič in Dario Zanier s pianistko Mileno Vuga

V Doberdobu, v dvorani kulturnega društva Jezero, so imeli prejšnji večer prijeten kulturni večer. Nastopili so gojenci šole za poučevanje harmonike, ki jo je v pravkar minulem šolskem letu ustanovila v Doberdobu goriška podružnica Glasbene matice na pobudo kulturnega društva Jezero. Poleg njih so nastopili še udeleženci godbenega tečaja, ki se je vršil pravtam in še nekateri gostje iz Sovodenj in iz Nabrežine.

V Doberdobu je podružnica Glasbene matice delovala že sredi šestdesetih let. Potem so jo opustili. Sedaj vse kaže, da jo bo moč obnoviti, tudi po prizadevanju mladih ljubiteljev glasbe v kulturnem društvu Jezero, ki je dalo prostor na razpolago in pobudo za začetek šolanja. V pravkar minulem šolskem letu je več mladih poučeval harmoniko Ivan Klanjšček. Obnovil se je tudi tečaj godbenih inštrumentov, ki ga je v prejšnjih letih prirejala domača godba na pihala Kras, in ki sta ga podpirala šolsko skrbništvo in zveza godb AMBIMA. Sedaj je ta tečaj, po enoletnem premoru, prevzelo v sodelovanju z Glasbeno matico kulturno društvo Jezero. Godbeni tečaj vodi prof. Stojan Ristovski iz Glasbene šole v Šempetru. Na tem tečaju se seveda gojenci učijo raznih inštrumentov, kar jim bo prav prišlo tudi ob drugih prilikah, ne samo za sodelovanje v vaški godbi.

Dvorana kulturnega društva Jezero je bila za to priliko polna hvaležnih poslušalcev. Nastopili so domačini Danijel Lakovič, Tanja Ferfolja, Katjuša Kosič, Zdenka Jarc, Nataša Frandolič, Suzana Frandolič in Robert Lakovič (vsi so igrali na harmoniko) ter še klarinetista Fabrizio Lakovič in Dario Zanier, trobentač Silvan Ferfolja, flavtist Michele Narduzzi in flavtistka Vlasta Jarc.

Poleg domačinov so nastopili še pianistki Loredana Peteani in Vesna Tomšič iz Sovodenj, violončelistka Jana Radovič, violinistka Daša Radovič, harmonikaš Michela De Castro, pianistka Beatrice Zonta, vsi iz Nabrežine, pa še harmonikaši Ivan Pipan in Boris Lutman ter Mitja Rupel iz Gorice. Na klavir so posamezne točke spremljali Daša Radovič, Beatrice Zonta, Milena Vuga.

V soboto koncert zbora Monte Sabotino

V avditoriju bo v soboto, 25. junja, ob 21. uri letni koncert zbora Monte Sabotino, ki ga vodi Umberto Perini. Tudi ta koncert se uokvirja v proslave stoletnice goriške sekcije CAI. Doslej je zbor nastopal v dvorani deželnih stanov na goriškem gradu, sedaj pa je v tej dvorani, iz varnostnih razlogov, dovoljen vstop le sto osebam, kar pa je premalo za ljubitelje tega zbora.

Marko Waltritsch (PSI): več ponosa in realnosti v vse naše delovanje

Na listi socialistične stranke kandidira tokrat v deželni svet Marko Waltritsch, časnikar, politik, preučevalec domače zgodovine, kulturnik. Na javnem področju ga srečamo že polni dve desetletji in na raznih področjih si je pridobil precej izkušenj, ki jih je potem znal uspešno povezati. Veliko se je ukvarjal s kulturno-prosvetnim delovanjem od prirejanja predavanj v Gorici pa do vodenja prosvetne zveze, istočasno je bil tudi aktiven v političnem življenju in kot pristaš socialistične stranke dvakrat zapored izvoljen v goriški občinski svet. Še prej pa je bil dve mandatni dobi v pokrajinskem svetu in tam vršil funkcijo odbornika in podpredsednika («s polno glasovalno pravico in pomembnostjo te funkcije,» pravi «ne pa samo s posvetovalno in ne odločilno funkcijo, ki jo imajo namestniki odbornika, pa čeprav ljudem tega ne povedo»). Ukvarjal se je tudi s šolsko problematiko, saj je bil predsednik sveta didaktičnega ravnateljstva. V zadnjem času pa se je lotil intenzivnega preučevanja slovenske goriške zgodovine in morda zaradi tega posvetil več pažnje temu preučevanju kot pa sodobnemu političnemu dogajanju.

«Morda bi se na prvi pogled zdelo, da je to tudi res,» pravi Waltritsch, «moram pa poudariti, da mi je to delo preučevanja nekdanjih goriških razmer dalo še več zaleta, da se še bolj aktivno udeležujem sedanjega političnega in sploh manjšinskega dogajanja. Drznil bi si celo trditi, da sem dobil, da bi morali vsi dobiti novega zagona za naše udejstvovanje na javnem področju, novega kisika ker sem ugotovil kako so se stvari prepletale med seboj v preteklosti in če sem jih primerjal s sedanjimi sem ugotovil, da smo danes v istem položaju. Slovenci smo imeli vedno potrebo, da se gospodarsko osamosvojimo in utrdimo, in da potem to našo gospodarsko samostojnost uporabimo kar se da koristno za razvoj našega šolstva, naše kulture ,našega družabnega življenja in, če zaključim s to mislijo za razvoj vse naše narodnostne skupnosti. Prav nič se ne smemo čutiti manjšina! Čutiti se moramo enakopravne s tukajšnjimi someščani italijanske narodnosti,» pravi Waltritsch «kajti ne razumem zakaj bi se morali imeti za kaj manjšega od njih. To sem jasno povedal tudi na predstavitvi svoje knjige o slovenskem bančništvu v Kulturnem domu in marsikdo med Slovenci se mi je zahvalil za te besede, italijanski prijatelji pa so mi prikimali, tisti ki je do nas hladen ali nasproten, pa je bil užaljen. Ponosni moramo biti na svoje slovenstvo, na svojo preteklost in na svojo sedanjost.»

«To pa ne pomeni, da bi morali vsi enako politično misliti,» nadaljuje Waltritsch, ter tako nadaljuje: «Že vso povojno dobo glasujemo Slovenci za razne stranke. Tako bo tudi vnaprej, kajti vsi ne moremo biti istočasno socialisti, vsi komunisti, vsi katoličani. Te tri komponente med slovenskim prebivalstvom so vedno igrale pomembno vlogo, včasih več, včasih manj, vendar je bilo od vseh treh odvisno, da so se odnosi na Goriškem izboljšali. Seveda je veliko odvisno od posameznikov, da so za našo problematiko dovzetni.»

«To naše politično razlikovanje, ki temelji tako na gledanju posameznika na svetovne in italijanske dogodke, kot tudi na gledanje na dogajanje v matični domovini, saj je treba jasno povedati da nismo v tem vsi enaki, in da nekateri še vedno kritično in tudi z nasprotovanjem gledajo na razvoj dogodkov v Sloveniji in Jugoslaviji, pa čeprav včasih zmanjšajo njih napade, se mora tudi obdržati. Le tako nam bo uspelo dobiti čimveč prijateljev med Italijani. Ko bi se politično zaprli v eno samo stranko ali organizacijo, bi bilo po nas. Nočem s tem odvzeti nikomur pravice, da misli po svoje, in da politično nastopa kot hoče,» pravi Waltritsch, «prav je tudi da vsakdo tako dela in da pride čimveč slovenskih ljudi izvoljenih v razne organe, neglede na strankarsko pripadnost. Čudim pa se, da nam nekateri, s katerimi se srečujemo vsak dan na prireditvah, v šoli, s katerimi smo skupno bili v šolskih klopeh, očitajo da se predajamo tujcu ali da smo odpadniki. Ti ki to govorijo sami dobro vedò, da to ni res in pravijo to le iz gole propagande, kajti so najbrž na tesnem z idejami in pobudami. Najbrž bi bilo prav če bi pogledali ali imajo vsi njihovi kandidati otroke v slovenski šoli. Najbrž bi bilo prav, da bi se soočili z razvejano realnostjo v kateri živimo. Živimo namreč skupno z ljudmi italijanske narodnosti, imamo skupne gospodarske, socialne in življenjske probleme. Tem moramo seveda dodati še naše specifično slovenske probleme, ki jih seveda ne smemo zanemariti in jih moramo vedno imeti v ospredju, da jih pravilno rešimo.»

«Pa še nekaj je za nas pomembno», je zaključil Waltritsch «namreč to, da imamo vedno pred očmi realno stanje, da znamo spretno izkoristiti nam v prid to kar lahko dosežemo. Marsikdaj pa se nekateri med nami ukvarjajo samo z resolucijami in protesti. V naši konkretnosti pa moramo bolj skrbeti tudi za gospodarsko uveljavitev naših ljudi. Več bi utrditvi naše narodnostne skupnosti pomagalo tristo novih trgovcev in obrtnikov ter kmetov kot pa ena velika tovarna v kateri bi se marsikdo od naših utopil.»

ZAŠLA JE V TEŽAVE

Dežela skuša reševati stanovanjsko zadrugo Acli

Dela na gradbišču ustavljena - Zanimanje deželnega odbornika Specogne

Ko smo pred časom pisali o pobudah stanovanjskih zadrug na goriškem območju smo pisali, da imajo nekatere pred nekaj leti ustanovljene zadruge veliko uspeha. To velja še zlasti za nekatere zadruge, ki so omenjene na določene kategorije oziroma skupino ljudi, ki mislijo le na gradnjo hiše za člane zadruge, kot tudi za nekatere druge zadruge, ki so odraz nekaterih zadružnih zvez. V zadnjem času se na Goriškem zelo uveljavlja zadruga Mondo operaio, ki je odraz socialističnega gibanja. Med Slovenci se je ustanovila zadruga Ivan Cankar.

V težavah pa je stanovanjska zadruga, ki je v prejšnjih letih veliko gradila v vseh krajih Goriške. To je zadruga Edil-Acli, ki je bila odraz katoliškega političnega in zadružnega gibanja. Kar na lepem se je ta zadruga znašla v težavah in sedaj so na gradbiščih dela ustavljena. Ne gre v tem primeru za težave gradbenega podjetja, ki je sprejelo dela, kot se je zgodilo v nekaj drugih primerih, kar so zadružniki z lahkoto rešili. Tokrat je v težavah zadruga sama in ker je lastnina stavb na gradbiščih njena so težave hujše in prizadeti so seveda vsi člani zadruge, ki so vplačali denar za gradnjo teh stanovanj.

V Ločniku je gradbišče zapuščeno. Dela na njem so ustavljena. Zaradi tega so se demokristjani v teh dneh vrgli na reševanje zadruge. Na goriškem županstvu so se sestali goriški župan Scarano, deželni odbornik za javna dela Specogna, njegov direktor Bevilacqua in likvidator zadruge Edil-Acli Osbat. Pogovarjali so se o položaju zadruge. Likvidator je povedal, da bi se zadruga lahko rešila, če bi uredili vprašanje gradbišča v Ločniku. Župan je obljubil sodelovanje občine. Specogna pa je s svoje strani obljubil, da bo dežela vzela v poštev položaj te zadruge in skušala dati prispevke zainteresiranim. Da ne bi bile to le predvolilne obljube. Istočasno pa ni moč razumeti kako je tako velika zadruga, ki ima veliko zaslug za reševanje stanovanjske krize in ki je dobila veliko prispevkov od dežele zašla v konkurz.

Novogoriški diapozitivi drevi v krožku CI-FI

V okviru letošnjih fotografskih srečanj INFOT 83 in sodelovanja s Foto-kino klubom iz Nove Gorice bo Circolo fotografico isontino CIFI priredil danes zvečer, ob 20.30, na sedežu v Ulici S. Chiara 15, večer posvečen predvajanju diapozitivov, ki so bili nagrajeni in predvajani na 6. natečaju v Novi Gorici in na Dia Primorska 83.

Po predvajanju teh diapozitivov bo član CIFI Giuseppe Assirelli ponovno predvajal diapozitive velikega formata o lepotah naše dežele.

Kino

Gorica

CORSO Danes zaprto.
VITTORIA 17.30 — 22.00 «Facciamo l'amore, purchè rimanga fra noi». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 «I guerrieri della palude silenziosa».
PRINCIPE 18.00—22.00 «Spara alla luna».
OBČINSKO GLEDALIŠČE 20.00 — 22.00 «Jol».

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00 «Vzpon in padec Idi Amina». Angleški politični film. 21.00 «Preko sedem poštelj». Nemška erotična komedija.
SVOBODA 21.00 «Projektil X». Ameriški vohunski film.
DESKLE Danes zaprto.

160 TRŽAŠKIH IN GORIŠKIH SLOVENCEV NA TRADICIONALNEM IZLETU V AVSTRIJO

S Primorskim dnevnikom med gradiščanskimi Hrvati

Dvojno nepozabno srečanje v Cindrofu v gostišču hrvaškega vinogradnika Simeticha in na proslavi 20-letnice domačega ansambla «Tamburizza» - Pozdravni nagovori predstavnikov Hrvaškega kulturnega društva

Sklep, da bo glavni letošnji tradicionalni izlet Primorskega dnevnika na Gradiščansko, je bil sprejet že lani, ko smo se vračali iz Češkoslovaške in se za kosilo ustavili v Cindrofu (Siegendorfu), eni večji vasi na Gradiščanskem, kjer živijo Hrvati. Med kosilom je naše izletnike pozdravil sam predsednik Hrvaškega kulturnega društva, to je osrednje narodne organizacije gradiščanskih Hrvatov, dr. Ivo Müller in dogovor je bil hitro sklenjen. Vrnili se bomo, da se nekoliko podrobneje seznanimo s to najbolj vzhodno mejno deželo Avstrije, kjer že 450 let živi hrvaška manjšina odkar se je okrog 100.000 prebivalcev iz raznih hrvaških pokrajin, predvsem iz Like, s področja med Kolpo in Uno ter iz Posavine, pred turškimi navali umikalo proti severu.

* * *

S tremi avtobusi nas je pot vodila skozi Slovenijo s postankom za kosilo v vzorno urejenem hotelu Radin v Radencih in nato prek mejnega prehoda Kuzma v Prekmurju na avstrijsko stran. Vozili smo se po nižinskem delu jugovzhodne Avstrije z vsemi značilnostmi panonske pokrajine. Prešli smo rečico Rabo le kakih 10 km od meje, kjer na madžarski strani živijo porabski Slovenci, sicer pa živi manjše število Slovencev tudi na avstrijski strani.

Predsednik Hrvaškega kulturnega društva dr. Müller (desno) in tajnik Alfonz Kornfeind (levo) s predstavnikom Primorskega dnevnika med izmenjavo spominskih daril v «osmici» pri Simetichu v Cindrofu

To pa je Simeticheva harmonikarka, ki je kar dvigala pete in imenitno razgrevala naše ljudi

Dejansko smo že bili na Gradiščanskem in sicer na njegovem južnem koncu, kjer so tudi že prva hrvaška naselja na področju med krajema Bort (Oberwart) in Žamar (Reinersdorf). Tu in tam le nekaj obveznih postankov, kajti mudilo se nam je naprej v samo osrčje naselitvenega področja gradiščanskih Hrvatov, to je proti okraju Gornja Pulja (Oberpullendrof), kjer so tudi največje hrvaške vasi Veliki in Mali Borištof pa Mjenovo, Dolnja Pulja, Frakanava, Kalištrof in Banjgrob; pa dalje na področje Poljancev z glavnim mestom Željezno (Eisenstadt) in številnimi hrvaškimi vasmi, med katerimi tudi Cindrof — vas, kjer smo pred letom dni doživeli prvo neposredno srečanje z gradiščanskimi Hrvati in tudi tokrat preživeli dva nepozabna večera. Naš končni cilj pa je bil letoviški kraj Purbach na severnem koncu Nižiderskega jezera (Neusiedlersee), kjer smo imeli rezervirano prenočevanje ves čas našega bivanja v Avstriji. Prenočevali smo v hotelu Türkenheim (Turški dom), v katerem so vse sobe pravi apartmaji za povsem avtonomno letovanje in ki ima restavracijo urejeno v tipični panonski «čardi» tik ob jezerskem zalivu. Žal nas je spremljale precej hladno, vetrovno in deževno vreme, ki se je nadaljevalo tudi naslednjega dne.

* * *

V predmestju Željezna ima svoj skromen urad Hrvaško kulturno društvo. Tu nas je že čakal tajnik društva upokojeni šolski ravnatelj Alfonz Kornfeind, izredno simpatični gospod s tekočo hrvaško govorico in bogatim znanjem, sicer pa naš stari znanec že od prvega srečanja. Glede na vreme smo osvojili njegov predlog, da se najprej podamo kar z avtobusi na ogled širše okolice Željezna in popoldne, v upanju, da se vreme popravi, na ogled znamenitosti glavnega mesta Gradiščanske.

Pot nas je zdaj vodila po valoviti pokrajini, sprva mimo nepreglednih vinogradov in potem više proti severu mimo razsežnih gozdov Esterhazyjevih posestev. Ob tem velja povedati, da je vinogradništvo najpomembnejša gospodarska panoga na Gradiščanskem, saj pridelajo tu skoraj polovico vsega vina v Avstriji, sicer pa je relativno tudi največji producent vina v srednji Evropi. Z zadnjimi ukrepi je avstrijska vlada celo prepovedala širjenje trtnih nasadov, ker proizvodnja že presega možnosti prodaje za izvoz in za domače potrebe. Tudi naši gradiščanski Hrvati se po večini ukvarjajo z vinogradništvom, pa tudi sicer s poljedeljstvom in delno v zadnjih letih s turizmom. Kar pa zadeva ogromno premoženje grofa Esterhazyja, nam je naš spremljevalec Kornfeind povedal, da živi danes 84-letni grof v Švici kot rentnik, da je brez nasledstva in da bo pač od njegove oporoke odvisno, kaj bo s posestvi, če jih bo dal državi ali komu drugemu.

No, med tem in še drugimi pogovori nas je pot končno privedla do same severne meje gradiščanske dežele, do Loretta z znamenitim Marijinim svetiščem, kjer nas je g. Kornfeind tudi podrobneje seznanil z zgodovino gradiščanskih Hrvatov in s samo zgodovino Loretta, kjer se še danes vsako leto zberejo gradiščanski Hrvati v velikem številu na svoja narodna in verska slavja. Naše ženske, med katerimi je očitno bilo tudi precej cerkvenih in društvenih pevk, pa so spontano zapele nekaj slovenskih cerkvenih pesmi, kar je bilo prijetno presenečenje predvsem za gospoda Kornfeinda, moža verskih čustev, kot so verni skoraj vsi gradiščanski Hrvati, v velki večini katoliki, nekaj pa je med njimi tudi protestantov.

Ko smo zapuščali Loretto smo namesto proti Eisenstadtu zavili proti vzhodu skozi mestece Shützen (hrvaškega imena kraja, če ga sploh ima, žal ne poznam) do znamenitega rimskega kamnoloma pri mestu St. Margarethen. V tem kamnolomu, ki še deluje, čeprav v omejenem obsegu, so lomili kamen za gradnjo pomembnih zgradb na Dunaju, med njimi cerkve sv. Štefana, državne opere in drugih. Sicer pa v delu kamnoloma prirejajo vsako deseto leto v nalašč za ta namen urejenem odprtem avditoriju, pasijonske igre, ki privabijo več deset tisoč gledalcev tudi izven Gradiščanske. Človek bi še postal ob ogromnem breznu pod sabo, če ne bi tako neprijetno rosilo in mrazilo. Ni nam preostalo drugega kot v avtobuse in še skok v bližnji Rust, turistični center ob Nižiderskem jezeru, z jadrnicami in motornimi čolni v zalivu. Za 30 šilingov na osebo smo se z večjo motorno ladjo popeljali po jezerski gladini prav do bližine madžarske meje, ki jo od daleč nakazujejo stražarski stolpi na madžarski strani, kot da bi rastli naravnost iz trsja, ki pokriva širok obrežni pas in ki predstavlja pravi raj za ptičjo favno z nekaj sto vrstami ptičjega rodu. Sicer pa je jezero samo globoko poprečno komaj dober meter, primerno je za razne vodne športe, je pa tudi zelo bogato rib.

Po kosilu v Trajštofu (Trausdorf) pri hrvaškem gostilničarju, smo se, vedno v spremstvu g. Kornfeinda, ki je bil tu 30 let šolski ravnatelj, podali še na ogled Željezna z znamenitim Esterhazyjevim dvorcem, mestno cerkvijo s Haydnovim mavzolejem in Kalvarijo, vzdolž katere se povzpneš na sam vrh cerkvene gmote, s katere je čudovit pogled na Željezno in njegovo širšo okolico. V cerkvi sami smo lahko poslušali zgodovinsko razlago v hrvaščini in govornik je kar prekipeval od narodnega navdušenja in besed o bratstvu in sožitju med narodi. Sicer pa se tudi v tej cerkvi vsako leto zbirajo na svojih verskih slovesnostih gradiščanski Hrvati in tudi avstrijski verniki.

Čas, ki nam je preostal, smo izkoristili še za sprehod po mestu, ki šteje sicer le okrog 10.000 prebivalcev a ima kot središče Gradiščanske mnogo zanimivosti in seveda številna upravna poslopja, in že smo morali naprej proti Cindrofu v «osmico» pri Simetichu na večerjo in tako rekoč uradno družabnost z našimi gradiščanskimi gostitelji.

* * *

Pri Simetichu, zavednem hrvaškem vinogradniku in gostilničarju, smo se znašli v okolju, ki je kar izžarevalo domačnost. Samo gostišče je v narodnem slogu z narodnimi ornamenti na stenah. Tudi večerja je bila tipično domača, na račun pa so prišli tudi tisti, ki se razumejo na dobro domače vino iz Simetichevih sodov in steklenic. Naši družbi se je tu pridružil tudi predsednik Hrvaškega kulturnega društva dr. Ivo Müller s soprogo, prav tako gradiščansko Hrvatico, bili pa so tudi drugi gradiščanski domačini in seveda vsa gostilničarjeva družina.

V zdravicah med večerjo je dr. Müller izrazil zadovoljstvo, da lahko pozdravi tako številno skupino Slovencev iz Italije, poudaril je pomen takih srečanj za medsebojno spoznavanje in utrjevanje stikov med manjšinami sosednih dežel in seveda povedal še to in ono o današnjem življenju gradiščanskih Hrvatov, o njihovih manjšinskih problemih, med katerimi je prav gotovo najbolj pereč problem nezadržne asimilacije, ki leto za letom krči število gradiščanskih Hrvatov, ki pa jih je danes kljub vsemu vendarle še okrog 30.000, vsaj takih, ki še čutijo, čustvujejo, pojejo in govorijo hrvaško. Predstavnik Primorskega dnevnika pa je ob zahvali za prisrčen sprejem izrekel tudi željo, da bi lahko morda že letos na jesen pozdravili med nami v Italiji na Tržaškem in Goriškem kakšno skupino rojakov z Gradišča. Tej želji se je pridružil tudi dr. Müller.

Potem je tam iz kuhinje kar naenkrat in povsem nepričakovano prišla domača harmonikarka, prikupna in ognjevita mlada žena. Raztegnila je svoj meh in zapela s tako prijetnim glasom, da je bila namah v središču pozornosti vseh nas. Iz meha in njenega grla so se kar izlivale hrvaške pa celo slovenske melodije in takorekoč ni bilo pesmi, ki bi ji ne bila kos, vse do tistih domoljubnih, ki jih danes prepeva vsa Jugoslavija. Ozračje se je stopnjevaje razgrevalo ob splošnem prepevanju in plesu na vse mogoče viže, pritegnili in zavrteli so se tudi gospodar in njegovi in vsi smo bili kot ena sama bratska družina.

Proslava 20-letnice hrvaškega tamburaškega društva «Tamburizza» v Cindrofu (Siegendorf) med govorom društvenega predsednika Walterja Priorja

Pa še to; harmonikarka, gospodarjeva sorodnica, je od ranega jutra do večera vozila traktor, pa je sama povedala, da jo je vsa utrujenost minila, ko je prijela za harmoniko in se z melodijo in pesmijo prepustila svojemu čustvovanju.

Še in še bi ostali pri Simetichu in v prijetnem razpoloženju, če nas ne bi vezal program naslednjega dne. Treba se je bilo posloviti, toda marsikdo je ob tem sklenil, da se bo še vrnil tudi na lastno pobudo.

* * *

Ogleda Dunaja gotovo ni treba opisovati. V okvir našega izleta je sodil predvsem zaradi bližine pa tudi zato, ker je bilo treba izpolniti čas do večera, ko smo se vrnili v Cindrof na veliko in pomembno narodno slavje, za katero je dala priložnost 20-letnica domačega tamburaškega ansambla «Tamburizza».

Za Cindrof je bil to velik dogodek. Na slovesnost so prišli sam deželni glavar Gradiščanske dr. Kery, član deželne vlade, gradiščanski Hrvat inž. Karall, pa seveda vsi krajevni voditelji z županom na čelu. Svečanost je bila v prostornem skednju, nekakšni kleti, kjer imajo domačini svoje vinske razstave z ocenjevanjem in pokušanjem vin. Vsa vas, predvsem pa glavni trg in seveda prireditveni prostor, so bili okrašeni z avstrijskimi in gradiščanskimi zastavami (hrvaških narodnih barv ni bilo videti), nasproti glavnega vhoda v prireditveni prostor pa je bil velik napis v hrvaščini «Dobrodošli v Cindrof». Na glavnem trgu je igrala godba na pihala, prav tam so uredili tudi razstavo slik o delovanju ansambla «Tamburizza» od obstoja do danes.

Ko smo na spodnjem delu skednja povečerjali hladen narezek, se je začel svečani del z govori in glasbeno-plesnim sporedom, ki ga je poleg ansambla «Tamburizza» izvajal tudi folklorni ansambel «Kolo Slavuj», ki ga sestavljajo zvečine na Dunaju študirajoči gradiščanskohrvaški akademiki. Govorili so vsi od deželnega glavarja in domačega člana deželne vlade, od župana do seveda predsednika ansambla «Tamburizza», domačina Walterja Priorja. Vsi so govorili v nemščini, le član deželne vlade Karall je po nemškem nagovoru spregovoril še v hrvaščini. Naša prisotnost je bila v nagovorih kar trikrat poudarjena, sicer pa je bil prisoten tudi predstavnik neke zagrebške pivovarne, ki je — tako smo slišali — mecen ansambla «Tamburizza». Ob tej priložnosti je predstavnik našega dnevnika izročil predsedniku «Tamburizze» Priorju darilo — Magajnovo fotokroniko «Trst v črno-belem» kot spomin na naš obisk.

Sam nastop je bil za vse nas pravo prijetno presenečenje. Ansambel «Tamburizza» sestavlja okrog 14 mladih domačinov - Hrvatov, fantov in deklet, ki vsi govorijo hrvaško, njihov program pa obsega izključno hrvaške ljudske pesmi, med katerimi so nekatere tudi napisali in priredili za tamburaški ansambel in glas njihovi domači avtorji. Še večje presenečenje pa je pripravil folklorni plesni ansambel «Kolo Slavuj». Šest parov plesalcev je zaplesalo najprej splet hrvaških gradiščanskih plesov in nato splet slavonskih in bunjevskih plesov s tolikšno veščino, skladnostjo in tehnično preciznostjo, kot da bi plesali profesionalci in ne amaterji, ki sredi Dunaja in v prostih večerih med študijem gojijo svojo narodno starožitnost.

Pri omizjih v ozadju so veseljaki, ki jih prireditev sama ni kdove kaj zanimala, žal motili zbranost okrog 1000 ljudi in med njimi naših izletnikov, kar pa ni moglo motiti naše zavesti, da smo takorekoč po čistem naključju prisostvovali enkratnemu dogodku v narodnem življenju gradiščanskih Hrvatov.

* * *

Povratna pot nas je četrtega dne izleta vodila iz Purbacha najprej mimo Željezna po isti cesti, po kateri smo prihajali na Gradiščansko, nekaj kilometrov po Bortu (Oberwartu) pa smo se po vijugasti pokrajinski cesti, na katero nas je usmerila policija zaradi vojaško - gasilskih vaj, kmalu usmerili na desno na delno še nedokončano avtocesto proti Gradcu. Po kosilu v središčni restavraciji Straff, smo si z vodiči ogledali mesto in odkrivali mikavne kotičke v starem predelu, nekateri so se povzpeli na Schlossberg, druge so spet zanimali pomembnejši objekti, večjo skupino pa je pritegnila starodavna pokrajinska palača od koder se je z dvorišča razlegalo petje. Kar presenečeni smo bili, ko smo zaslišali slovensko petje. Pred precejšnjim številom občinstva je nastopal mešani slovenski zbor iz Koroške v okviru nekega praznovanja ali festivala. Seveda smo tudi mi okrepili aplavz občinstva, saj ni kar tako, da sredi Gradca poje slovenski zbor in povrhu še prav prijetno.

Celotnemu sporedu žal nismo mogli prisostvovati, ker smo morali do večera priti še v Maribor na prenočevanje, še prej nas je čakala večerja nekaj kilometrov izven Gradca v znani restavraciji pivovarne Puntigam. In spet presenečenje — vse pivo, ki smo ga popili, je našim izletnikom ponudila tržaška tvrdka Velox, ki je uvoznik tega odličnega piva. Tvrdki Velox seveda tudi zahvala v imenu organizatorjev izleta.

* * *

Zadnja «uradna» postaja našega izleta v Sloveniji je bil Ptuj, starodavno mesto rimskega izvora ob Dravi. Postanek je razen za kosilo v restavraciji Petovia bil namenjen ogledu muzeja na mestnem gradu in pa ogledu haloške kleti in pokušnji kar petih vrst haloških vin. Pozornost naših izletnikov, predvsem tistih, ki se ukvarjajo z vinogradništvom, so seveda najbolj pritegovali ogromni sodi, od katerih pa noben ni dosegel velikosti tistega, ki smo ga lahko videli v pivnici v Željeznu, ki je baje največji na Gradiščanskem. Razprava je seveda tekla tudi o vinu in prevladala je ocena, da so gradiščanska in naša stajerska vina sicer odlična in po svetu poznana, da pa nam le slaše teče naša domača kapljica iz Brega ali tista izpod Kontovela, Križa in Nabrežine ali pa s Krasa.

Pri odhajanju iz Ptuja so se nam ulice nekam zamešale, toda ne zaradi vina, pač pa zaradi nerodno nameščenih kažipotov, toda še tako neroden konj najde vedno pot do svojega hleva, četudi gospodar na vozu zaspi.

* * *

Na koncu tega zapisa dolgujemo zahvalo našim prijaznim gradiščanskim prijateljem, predvsem tajniku in predsedniku Hrvaškega kulturnega društva gospodu Kornfeindu in dr. Müllerju, vinogradniku Simetichu iz Cindrofa in njegovi harmonikarki, agenciji Aurora in tovarišu Egonu Krausu za dobro organizacijo, posebej pa vsem izletnikom, ki so s svojo disciplineranostjo, razumevanjem in razpoloženostjo kljub muham vremena prispevali, da je potovanje poteklo v najlepšem redu in v splošno zadovoljstvo vseh.

Besedilo JOŽE KOREN
Fotografije MARIO MAGAJNA

Izletniki Primorskega dnevnika pred mestno cerkvijo s Haydnovim mavzolejem v Željeznu

Skupina naših izletnikov na dunajski ulici pred povratkom na Gradiščansko

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

10.15 - 11.40 Filmski program
12.30 Šola in vzgoja
13.00 Italijanske kronike
13.25 Vremenska slika
13.30 Dnevnik 1
14.00 Zgodilo se je v Zürichu - tretje in zadnje nadaljevanje
15.10 Stanlio in Ollio - komični film
15.30 Šola in vzgoja
16.00 Mister Fantasy - glasbena oddaja
17.00 Dnevnik 1 - Flash
17.05 «Ma come fanno a farli così belli» - 2. del
17.20 Tarzan in beli krokodil - TV film
18.20 Dnevnik 1 - Kronike
Sever kliče Jug
Jug kliče Sever
18.50 Iz športne palače v Saint Vincentu: pesem za poletje 1983 - vodi Eleonora Giorgi
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.30 Volilna tribuna - Tiskovna konferenca ministrskega predsednika
21.35 Test - nagradno tekmovanje vodi Emilio Fede
22.45 Dnevnik 1
22.55 Romeo in Julija - balet
00.05 Dnevnik 1 - Zadnje vesti in Vremenska slika

Drugi kanal

12.30 Opoldanski program
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.30 Volilna tribuna
13.50 Tandem
16.30 Šola in vzgoja
17.00 Čarovnik Merlin - TV film
17.30 Dnevnik 2 - Flash
17.35 Komični film
17.55 Najlepše pravljice na svetu Osel in volk, Golob in mravlja, Žaba, miška in sokol
18.15 Risanka
18.40 Dnevnik 2 - Športne vesti
18.50 «Mangimania» - oddaja o prehrani
19.45 Dnevnik 2 - Vesti
20.30 «Due di tutto» - «Samo dva» - četrtkov veriete
21.35 Reporter - tedenska oddaja Dnevnika 2
22.25 Dnevnik 2
22.35 Dnevnik 2 - Športne vesti v teku oddaje Milan: atletika
23.45 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

10.15, 11.40 Filmski program
17.00 Parabiago: kolesarstvo
17.55 Kvintet Haydn
18.40 Poje Sandro Giacobbe
19.00 Dnevnik 3
19.30 Dnevnik 3 - Deželne vesti
20.05 Šola in vzgoja
20.30 Poje skupina Matia Bazar
21.25 Dnevnik 3
22.00 «Senso» - film
Režija Luchino Visconti
Nastopajo: Farley Granger, Massimo Girotti, Alida Valli

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

17.15 Poročila
17.40 Mogočno morje: Obpluti svet - dokumentarna serija
V tokratni dokumentarni oddaji se bomo s Francis Clare in ladjico Golden Hinde odpravili na pot in skušali podoživeti življenje na teh ladjah, ki so omogočile človeku bolje spoznati njegov planet, spregovorili pa bomo tudi o peščici pogumnih, častihlepnih in iznajdljivih mož, ki so si v krhkih ladjicah drznili spopasti z velikimi oceani
18.40 Čas, ki živi: Pavčkove bolnice
19.30 TV dnevnik
21.05 Dolgo iskanje: Razmišljanje - zadnji del dokumentarne serije
21.55 TV dnevnik II
22.20 Iz koncertnih dvoran
Nocoj bomo predvajali posnetek koncerta Simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije. Poslušali boste glasbo za godala Alojza Srebotnjaka in Koncert za violončelo in orkester v a-molu, op. 129 Roberta Schumanna. Dirigent je Pavel Despalj, solist violončelist pa Miloš Mlejnik

Koper

14.00 in 17.00 Odprta meja - oddaja v slovenskem jeziku

Danes bodo v okviru oddaje Odprta meja med drugimi še naslednje vesti:
TRST — Mladi o samoobrambi pred fašističnimi provokacijami
TRST — Srečanje planincev iz Furlanije - Julijske krajine, Slovenije in Koroške

17.55 TVD - Novice
18.00 Dokumentarna oddaja
19.00 Lignano international Show - glasbena oddaja
19.30 TVD - Stičišče
19.45 Dossier našega časa
20.45 Obiskovalci - serijski film
21.15 Obzorja
21.45 TVD - Danes
22.00 Turistični vodič
22.15 Zeit im Bild - Čas v sliki

Zagreb

17.45 Modro kot pisano
18.15 TV koledar
18.25 Kronika občine Split
18.45 Glasbeni album
19.30 TV dnevnik
20.00 Refleksi - politični magazin
21.05 Velo misto - TV nadaljevanka
22.20 Kolesarska dirka po Jugoslaviji, reportaža z etape Ljubljana - Bovec
22.40 TV dnevnik

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Almanah: Ivan Trinko ob 120-letnici rojstva; 8.45 Glasbena matineja; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poldnevniški razgledi: Beležka; 12.00 Na goriškem valu; 12.45 Volilna tribuna; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Roman v nadaljevanjih: Ivan Tavčar: «Izza kongresa»; 14.30 Otroški kotiček: «Sem in tja skozi čas»; 15.00 Diskoteka; 16.00 Sprehodi po tržaških predmestjih; 16.35 Instrumentalni solisti; 17.10 Mi in glasba: Slovenski oktet v Kulturnem domu v Trstu; 18.00 Četrtkova srečanja; 18.30 Priljubljeni motivi.

KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.45 Cestne razmere, Napoved radijskih in TV sporedov; 13.00 Prisluhnite med glasbo; 13.10 Predstavitev popoldanskega programa; 13.20 Zanimivosti, reportaže, pogovori; 13.45 Narodne in ponarodele; 14.20 Iz glasbene ustvarjalnosti; 14.35 Glasbene želje poslušalcev po telefonu; 15.25 Ekonomska priporočila; 15.30 Vaša prijatelja, Ljubljanski in Nedeljski dnevnik; 15.50 Pojdimo v kino; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17.30 Pogovor o . . .

Srednji val 546,4 metra ali 549 kilohertzov

UKW — Beli križ	102,0 MHz
UKW — Koper	98,1 MHz
UKW — Nanos	88,6 MHz

KOPER

(Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Horoskop; 7.30 Glasba; 8.32 Glasba; 8.45 Radijska priredba; 9.30 Poje skupina Casadei; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Glasba in pošta; 10.10 Leteči zmaj - otroška oddaja; 10.35 Vrtiljak motivov; 11.00 Svet mladih; 11.30 Na prvi strani; 11.35 Glasba; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Glasba - popevka tedna; 15.00 Leteči zmaj - otroška oddaja; 15.20 Glasba; 15.45 Glasbena oddaja; 16.00 Glasba; 16.15 Edig Galletti; 16.32 Glasba; 20.00 Zaključek programov.

Srednji val 277,8 metra ali 1080 kilohertzov in 258,4 metra ali 1170 kilohertzov

UKW — Beli križ	97,7 MHz
UKW — Koper	89,3 MHz
UKW — Nanos	101,0 MHz

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 8.30 Glasbeno prebujanje; 9.00 Glasbeno - govorni program; 10.30 Popevke; 11.10 Glasba za vse okuse; 11.34 Radijska nadaljevanka; 12.03 Ulica Asiago Tenda; 13.25 Poštna kočija; 13.35 Master - glasba dan za dnem; 14.30 Raj - Oddajo vodi Ombretta Colli; 15.03 Megabit - oddaja o znanosti; 16.00 Kulturne aktualnosti in glasba; 17.03 Volilna tribuna; 18.05 Nove plošče; 18.30 Glasbena oddaja; 19.30 Radijska dvodejanka; 21.30 Lahka glasba; 21.52 Objektiv Evropa; 22.27 Fonosfera; 22.50 Glasbeni odmor; 23.05 Telefonski klic.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 7.20 Jutranja oddaja; 8.00 Šola in vzgoja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.45 Radijska nadaljevanka; 9.32 - 10.13 Glasba včeraj in danes; 10.30 - 11.32 Radio 2 3131; 12.48 Izgubljeni otok - natečaj za kantavtorje; 13.41 Sound - Track - glasba in kino; 15.00 Fanfan la Tulipe - radijska nadaljevanka; 15.42 Natečaj za radijske drame; 16.32 Festival!; 17.32 Glasbene ure; 18.32 Pot sonca; 19.50 Šola in vzgoja; 20.10 Predmet pogovora; 21.00 Nihče naj ne spi; 21.30 Pot skozi noč - poezija in proza; 2.50 Radio 2 3131.

RADIO OPČINE

11.30 Kupim . . ., prodam . . .; 19.00 Glasbeni koktajl (v studiu z vami Robi).

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 7.35 Prometne informacije; 7.45 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 8.35 Mladina poje, Mladi celjski pevci pred mikrofonom; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za . . .; 11.05 Ali poznate?; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Znane melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13. - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Koncert za mlade poslušalce; 14.45 Jezikovni pogovori; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Vrtiljak; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Zabavna glasba; 16.35 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.; 18.00 Z ansamblom Lojzeta Slaka; 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 18.35 Starejša slovenska klavirska glasba v izvedbi Zdenke Novak; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Mojmira Sepeta; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nokturno - Iljf in Petrov: Kako se je rojeval Robinzon.

NOGOMET

PO SINOČNJI ZMAGI V TURINU

Juventusu italijanski pokal

Verono je s 3:0 premagal z odločilnim zadetkom Platinija v zadnji minuti drugega podaljška

TURIN — Z golom Francoza Platinija v zadnji minuti drugega podaljška je turinski Juventus v zadnjem hipu ulovil italijanski pokal, edino lovoriko, ki mu je letos niso odnesli nasprotniki.

V odločilnem povratnem srečanju z Verono so Turinčani potrebovali zmago s tremi zadetki razlike. Dosegli so jo šele po podaljških. Po devetdesetih minutah igre je bil namreč izid 2:0, se pravi enak, kot po prvi tekmi v Veroni.

Prvi zadetek je že v 7. minuti dosegel Rossi. Turinčani so imeli stalno pobudo, Verona pa se je v Bodinijev kazenski prostor pojavljala le občasno, saj je bil Penzo v konici napada vse preveč osamljen.

V drugem polčasu je Juventus pritisnil še ostreje, Verona pa se je zaprla v obrambo. Bržkone je bila to usodna napaka. Čeprav šele devet minut pred koncem, je izredno razpoloženi Platini, iz ugodnega položaja, zatresel Garellovo mrežo, s čimer je izsilil podaljšek.

Ker so se Verončani do tedaj v glavnem branili, je bilo pričakovati, da bodo imeli v dodatnih 30. minutah igre nekoliko več moči. Pa ni bilo tako. Igra je bila sicer nekoliko bolj izenačena, a Juventus se ni pustil presenetiti. Verončani so sicer napadali, a brez ostrine. Dvakrat je Boniek sprožil nevarna protinapada, v zadnjih petih minutah pa so domačini začeli pravi «forcing», ki ga je uspešno kronal Platini, zagotovo najboljši mož na igrišču in najzaslužnejši za Juventusovo zmago.

Verona je igrala nekoliko pod svojimi sposobnostmi, a sinočnji Juventus je bil vendarle bolj razpoložen, predvsem pa bolj motiviran, saj ni smel zamuditi še zadnje priložnosti, da se svojim navijačem oddolži za letošnje razočaranje v pokalu prvakov.

Batista k Laziu

RIM — Predsednik Lazia Chinaglia je sporočil, da je za prihodnjo sezono najel brazilskega nogometaša Batisto. Drugi tuji nogometaš tega kluba naj bi bil Belgijec Vercauteren, član Anderlechta.

KOLESARSTVO

Italijanu 7. etapa

PIAN CAMUNO — Italijan Sergio Scremin je osvojil sedmo etapo 14. amaterske kolesarske dirke po Italiji. V šprintu je odpravil skupino 23 kolesarjev po 145 urah vožnje med Guidizzolom in Pian Camunom s 43 km na uro poprečne hitrosti. Na skupni lestvici še naprej vodi Screminov rojak Piccolo s 14" prednosti pred Dancem Veggerbjem.

Hoste prvi v Švici

ŽENEVA — Belgijec Frank Hoste je osvojil deveto etapo kolesarske dirke po Švici. V šprintu je bil hitrejši od vodečega Irca Kellyja in večjega števila boljših tekmecev. Skupna lestvica je nespremenjena. Še naprej vodi Kelly pred Italijanom Visentinijem, ki ima 10'8" zaostanka.

V Laziu SP 1985?

RIM — Franco Mealli je prepričan, da bodo organizacijo svetovnega kolesarskega prvenstva leta 1985 podelili Laziu, ki naj bi po njegovem mnenju imel za to najboljše pogoje in precejšnje izkušnje (dirka Tirensko - Jadransko morje, dirka po Laziu, trofeja Trinacria itd.). Za kandidaturo se potegujejo tudi Lombardija, Veneto in Sicilija. Odločitev pa bo vsekakor padla na sobotnem sestanku vsedržavnega kolesarskega sveta.

TENIS

V WIMBLEDONU

C. Panatta izločen

LONDON — Zadovoljstvo po uspehu Claudia Panatte proti Clercu ni dolgo trajalo. V drugem kolu je namreč izgubil proti Avstralcu J. McCurdyju, ki se je očitno boljše znašel na travnatem igrišču. Rezultut je bil 7:6 (7:3), 6:3, 7:6 (7:2) v korist McCurdyja. Med drugimi se je v nadaljnje kolo uvrstil tudi Šved Wilander, ki pa se je moral pošteno potruditi proti Avstralcu J. Fitzgeraldu, kar dokazuje tudi izid: 6:4, 6:1, 4:6, 6:7 (4:7), 6:4.

Jutri v Sovodnjah odprtje telovadnice

V Sovodnjah bodo jutri uradno odprli novo telovadnico, ki bo prav gotovo pomenila mejnik glede razvoja telesnokulturne dejavnosti v tem kraju

OLIMPIJSKE IGRE

V LOS ANGELESU

Zadovoljni s pripravami

Optimizem domačega župana

Veliko pozornost bodo zlasti namenili varnosti atletov, številnih gostov in sploh vsemu mestu

NEW YORK — V Los Angelesu, kjer bodo prihodnje leto olimpijske igre, teče vse po načrtih. Tako bi se dalo sklepati po izjavah župana Los Angelesa, ki je o tem govoril na neki tiskovni konferenci, s katero so praktično začeli širšo kampanjo popularizacije teh iger, prvih v zgodovini, ki jih bo priredil zasebni odbor. To pripravljenost naj bi po besedah župana dokazovala dela pri obnovi mednarodnega letališča, ki gredo proti koncu. Zlasti veliko pozornost pa bodo namenili varnosti atletov, obiskovalcev in sploh vsemu mestu pred morebitnimi teroristični atentati. Načrt so pripravili policijski izvedenci na zvezni, državni in krajevni ravni in naj bi ne dopuščal prav nobenega presenečenja.

Glede letališča je župan povedal, da bo lahko sprejelo več kot 40 milijonov potnikov na leto. Samo ob olimpijskih igrah pričakujejo vsaj pol milijona gostov. Prav za te goste so se še posebno pripravili, tako da bodo brez vsake težave našli prenočišče, bodisi v hotelih kot v raznih domovih. Na razpolago bodo tudi številni kampingi. Pozabili niso niti na razne kulturne prireditve, ki bodo potekale istočasno z olimpijskimi igrami.

NOGOMET

Z novimi nakupi vse v redu...

RIM — «Vsa društva so pravočasno predstavila dokumentacijo o nakupu tujih igralcev, vključno z Romo.» Tako je včeraj izjavil predsednik italijanske nogometne zveze Matarrese. Zato pa je še toliko bolj nerazumljiva odločitev, da dokončni sklep odložijo do 2. julija. Ko so v zvezi s tem vprašali Matarreseja za pojasnila, je odvrnil, da gre za tehnična vprašanja. Po poluradnih (in dokaj utemeljenih) razlagah pa gre za politično vprašanje, saj na primer sam Matarrese in tudi predsednik Rome Viola kandidirajo na parlamentarnih volitvah in očitno hočejo počakati, da so te volitve mimo. Zadeva s tujci bo torej se nekaj časa razburjala italijanski nogometni svet, vendar bi se po teh zadnjih izjavah že sedaj dalo sklepati, da bodo potrdili vse nakupe.

JADRANJE

Three quarter ton cup: zadnja regata

TRST — Šestindvajset jaht, ki se udeležuje svetovnega prvenstva «Three quarter ton» v organizaciji tržaškega kluba Yact club Adriatico, je včeraj odplulo na najdaljšo regato med Trstom in Benetkami. Gre za sklepno regato prvenstva, ki bo odločala o končnem vrstnem redu. Kot znano je na začasnem prvem mestu tržaška jahta Serbidiola. Regata se bo končala v soboto.

Ashe operiran

NEW YORK — Bivšega ameriškega teniškega igralca Arthurja Asheja so v New Yorku operirali na srcu. Ashevo zdravstveno stanje je zadovoljivo.

NOGOMET

V DODATNI TEKMI ZA A LIGO

Cremonese in Como brez zadetkov

Como je že tako izločen - Cremonese mora v soboto premagati Catanio

RIM — Ime šestnajste ekipe, ki bo prihodnje leto igrala v italijanski A ligi, bo znano šele v soboto. Včerajšnja druga dodatna tekma B lige med Comom in Cremonesejem se je namreč končala neodločeno brez gola, kar je bilo usodno za Como, ki je v prvem srečanju zgubil proti Catanii. Ta rezultat pa tudi ne odgovarja Cremoneseju, ki mora sedaj v vsakem primeru zmagati.

Včerajšnja tekma je bila zanimiva le na trenutke, saj se je pri obeh ekipah poznala utrujenost, kar je tudi razumljivo. Prvenstvo B lige je bilo namreč dolgo in izčrpujoče. Neodločen rezultat tako v bistvu odgovarja dogajanju na igrišču. Cremonese je dajala vtis večje kompaktnosti, vendar tudi občutek, da na trenutke štedi z močmi za tekmo proti Catanii. Como si očitno še ni opomogel od sobotnega napora proti Catanii in je danes igral nekoliko bolj zaprto, vendar si je kljub temu z nevarnimi protinapadi ustvaril nekaj priložnosti. Cremonese je odgovarjal z bolj organizirano igro, toda ne eden ne drugi nista prišla do gola.

Razumljivo je po tekmi v slačilnici Cremoneseja vladalo zadovoljstvo, obenem pa tudi previdnost. Kot je dejal trener Mondonico, je Catania veliko bolj izkušena, lahko računa na odlično obrambo, tudi kot kolektiv pa zbuja veliko spoštovanje.

Trener Coma Burgnich je menil, da sta si Cremonese in Catania na isti ravni. Ko so ga vprašali, če ga je zapravljeno napredovanje razočaralo, je odvrnil, da je nekaj grenkobe vsekakor pustilo, vendar je povsem zadovoljen s potekom celotnega prvenstva.

Udinese kot Real Madrid

VIDEM — Videmski prvoligaš bo glede društvene strukture posnemal Real Madrid. Svojim navijačem bo namreč ponudil delnice v vrednosti dveh milijard lir, za drugi dve milijardi pa bo do konca leta izdal obvezniško posojilo. S tem naj bi glavnico s sedanjih štirih milijard povišali na dobili osem milijard lir.

TEŽKA IZGUBA ZA TRŽAČANE

Triestina je Romi odstopila Struklja

TRST — Vodstvo Triestine je uradno sporočilo, da je prvoligašu Romi odstopilo svojega napadalca slovenskega porekla Marka Struklja, ki se je letos izkazal v tretjeligaškem prvenstvu. Romi so Struklja odstopili v solastništvu, pogodbo pa je sklenil sam novi predsednik Triestine Da Riù. Sušlja se, da je za «polovico» tržaškega igralca rimski klub odštel okrog 500 milijonov lir. Strukelj je star 21 let.

ODBOJKA

ŽENSKI DEL TURNIRJA «P. ŠPACAPAN»

Sokol Meblo drugi finalist

Za prvo mesto bo igral z Olympio Bertolini - Sovodenjke prešibke

V torek je bila na vrsti druga izločilna skupina ženskega turnirja «Peter Špacapan». Igrale so ekipe Italcantieri - Gorjan, Sokol-Meblo in Sovodnje. Tekme je v Katoliškem domu spremljalo precej številno občinstvo, ki je burno navijalo za svoje miljenke.

IZIDI

Italcantieri - Gorjan — Sovodnje 2:0 (15:3, 15:9)

Sokol - Meblo — Sovodnje 2:0 (15:1, 15:0)

Sokol - Meblo — Italcantieri 2:1 (11:15, 15:7, 15:9)

SOVODNJE: Černic, Adrijana in Danila Petejan, Vižintin, Luvisutti, Cinzia in Ingrid Cotič.

SOKOL - MEBLO: Vida in Lija Legiša, Kralj, Škerk, Pertot, Ušaj.

Najprej so dvakrat zaporedoma nastopile Sovodnje, to je mlada, neizkušena in neuigrana ekipa, ki je letos prvič nastopila v prvi diviziji. Proti «starim» igralkam ostalih ekip Sovodenjke niso imele kaj iskati, saj sploh niso imele bloka in so le redkokdaj udarile. Treba jih je pa pohvaliti za njihov precej dober sprejem, s katerim so lovile tudi precej nevarne žoge. Vseeno pa so kljub dobri volji izgubile obe tekmi.

Sledil je derbi za prvo mesto v tej skupini. Oba konkurenta sta bila precej izkušena, posebno Nabrežinke, ki so se pa predstavile samo v šestih in niso imele nobene menjave na razpolago. Le-te so začele zelo slabo, saj je zgledalo, da so naenkrat pozabile na vse odbojkarske prvine. Zato so izgubile prvi niz. Potem pa so ob stalnem bodrenju publike spet poprijele in zaigrale preudarneje, ter pokazale, da je njihova igra kakovostnejša kot igra Tržičank. Te so se sicer krčevito upirale, končno pa so morale položiti orožje. V tolažbo jim je lahko dejstvo, da se bodo lahko borile za tretje mesto z Mušankami, medtem ko se bo Sokol spoprijel z Olympia-Bertolini v borbi za prvo mesto.

(G.R.)

NA GORIŠKEM

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Nedvomno lahko tokrat zapišemo: končno se je zaključilo tudi prvenstvo 1. ženske divizije. Prvo mesto je osvojila ekipa Mosse, druga pa je Torriana iz Gradišča. Naša dva predstavnika sta v spodnjem delu lestvice. Po naših ocenah bi lahko Sovodnje kot Soča zbrali mnogo več točk.

IZIDI ZADNJIH TEKEM: Corridoni - Torriana 3:1, Mossa - Italcantieri 3:1, Libertas - Mariano 0:3, Corridoni - Volley Club 3:1.

KONČNA LESTVICA: Mossa 28; Torriana (Gradiška) 26; Corridoni (Fogliana) 24; Mariano 22; Volley Club Tržič 14; Libertas Krmin 12; Sovodnje 8; Italcantieri Tržič 6 in Soča 4.

NA KOPRSKIH SREČANJIH

Borove rekreativke premagale krasovke

V soboto so se v Kopru končale že tradicionalna koprska srečanja, ki jih organizira tamkajšnja italijanska narodnostna skupnost.

Med številnimi prireditvami so bila na sporedu tudi športna tekmovanja v malem nogometu, košarki in ženski odbojki.

Na odbojkarskem turnirju sta poleg domačih šesterk Tomosa in Intereurope nastopili tudi rekreacijski skupini ŠK Kras in ŠZ Bor. Zmagovalec turnirja je bila ekipa Bora, ki je v finalu s 3:0 premagala Kras. Nekdanje «plave», danes že vse mamice, so v ključnih trenutkih tekme pokazale borbenost in voljo do zmage, po katerih so slovele pred leti, ko so bile še aktivne igralke. Tretje so bile igralke Tomosa.

ATLETIKA

Italijanski rekord v daljini (8,09 m)

MILAN — Na društvenem državnem prvenstvu je Marco Piochi, član Fiamme gialle, z 8,09 m izboljšal italijanski rekord v skoku v daljino. Prejšnji rekorder je bil z 8,07 m Giovanni Evangelisti.

POGOVOR S TRENERJEM ŽENSKE ODBOJKARSKE ČLANSKE EKIPE SOVODENJ

R. Petejan: «Nadaljevati po začrtani poti!»

Ob zaključku 1. ženske divizije na Goriškem, v kateri sta letos sodelovali dve naši ekipi (Sovodnje in Soča) smo se povezali z Rajkom Petejanom, trenerjem članske šesterke sovodenjske ekipe. Po večletnem premoru so letos Sovodnje ponovno nastopale s članicami na uradnem tekmovanju. Obračun prvenstva je vsekakor pozitiven, čeprav smo prepričani, da bi lahko dosegle marsikaj več. Toda ne glede na prvenstvene rezultate, je ekipa Sovodenj okrog sebe «ustvarila» pravo odbojkarsko okolje ter zainteresirala vrsto mlajših deklet, kar je pravzaprav bil prvotni cilj letošnje članske ekipe. «V Sovodnjah je bilo namreč potrebno začeti, ne glede na rezultate», je pričel pogovor trener «belo-modrih» Rajko Petejan, ki je obenem tudi standardni igralec članskega moštva Juventine Belca iz Štandreža, ki nastopa v C 2 ligi. «Torej letos smo postavili temeljni kamen, naslednje leto pa bo potrebno še ostale. Zavedati se namreč moramo, da je v Sovodnjah mnogo deklet (in tudi fantov), ki želijo igrati odbojko, poleg tega pa bomo v naslednji sezoni razpolagali z novo občinsko telovadnico.»

«Torej odslej dalje boste nastopili in trenirali doma?»

«Vsekakor. Letos, kot tudi v preteklosti, smo vedno tako rekoč gostovali. Trenirali smo dvakrat tedensko (članice in mladinke). Priznati moramo, da je «prevažanje» tudi naporno... Odslej dalje pa bomo razpolagali z domačo telovadnico, kar nam bo vsekakor olajšalo delo, posebno kar se tiče dela z najmlajšimi. Ne glede na prevozne težave pa moramo omeniti, da je sovodenjska ekipa dobro odigrala prvenstvo: dekleta so namreč pokazala dober napredek, poleg tega pa polagoma prihajajo na dan še najmlajše. Pri tem želim dodati, da smo več tekem nerodno izgubili s tesnim izidom, kar pomeni, da z večjimi izkušnami bi zbrali več kot 8 točk, oziroma naš položaj na skupni lestvici bi bil bistveno boljši. Delo skozi vso sezono je potekalo še kar v redu. Pri vodenju ekipe je sodeloval tudi Marjan Tomšič in mislim, da je letošnja izkušnja za nas pozitivna, obenem pa se moramo zavedati, da le s skupnimi močmi in ob medsebojni pomoči lahko dosežemo zaželene rezultate.»

«Glede perspektiv za prihodnje,»

je mirno nadaljeval z razgovorom Rajko Petejan, «bo potrebno nadaljevati po začrtani poti. Prepričan sem, da ima odbojka v Sovodnjah dobre perspektive, oziroma lahko postane kvalitetna in kvantitetna športna panoga.»

«Rajko, ti igraš pri Juventini, in to v zahtevnem prvenstvu kot je C-2 liga, treniraš člansko ekipo Sovodenj: kako usklajuješ vse to delo... poleg tega pa še nimaš trenerske izkaznice?»

«Vse je to zahtevno, saj posebno z Juventino smo letos imeli napeto prvenstvo. Usklajevanje dela ni enostavno, toda s primerno organizacijo dela se dajo stvari izpeljati. Glede trenerske izkaznice, oziroma najprej izpita, je tudi ta v mojih načrtih. Vprašanje je le kdaj... upam v naslednji sezoni.»

Tudi naša želja je, da bi Rajko Petejan opravil ta izpit, kot tudi marsikateri drugi odbojkarji v naših klubih, saj bo to v dobrobit celotni naši odbojki. Takih trenerjev in telesnokulturnih organizatorjev namreč nadvse potrebujemo. Rajku Petejanu se za razgovor zahvaljujemo, obenem pa želimo, da bo odbojka v Sovodnjah oziroma v celotni sovodenjski občini, resnično postala množična in kvalitetna, v ponos vsem. V letošnjem prvenstvu 1. ženske divizije je šesterka Sovodenj nastopila z naslednjo postavo: Antonietta Petejan, Manuela Černic, Adrijan Petejan, Ingrid Cotič, Danila Petejan, Lara Vižintin, Katrin Lovisutti, Cinzia Cotič, Vida Cijan in Miryam Petejan. Trener: Rajko Petejan: pomožni: Marjan Tomsič.

(I. Komel)

OBVESTILA

TPK Sirena

prireja tritedenske jadralne tečaje v razredu optimist za otroke od 8. do 14. leta starosti, ki dobro plavajo. Tečaji bodo od 27. junija do 11. julija in od 25. 7. do 31. 7.

Za vpisovanje in informacije ob delavnikih od 11. do 14. ure na ZSŠDI, Ul. sv. Frančiška 20, ob nedeljah pa na terenu v Barkovljah od 9. do 12. ure do vključno 26. junija.

* * *

V ponedeljek, 27. junija, se bo na pobudo teniške sekcije ŠZ Gaja začel vsakoletni rekreacijski tečaj za odrasle. Vsega bo 10 lekcij in bo potekal trikrat tedensko, vsakič ob 20. uri. Vpisovanje ob prvi lekciji na teniških igriščih na Padričah. Vpisnina 50 tisoč lir.

* * *

ZSŠDI

obvešča, da bo urnik urada v Trstu do konca meseca julija naslednji: od ponedeljka do petka, od 8. do 14. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure, ob torkih in četrtkih od 18. do 20. ure.

Boksar Ayala obsojen na 35 let zapora

PATERSON (ZDA) — Znani ameriški boksar Tony Ayala je bil zaradi posilstva obsojen kar na 35 let zapora. Njegovi odvetniki so napovedali, da bodo proti razsodbi vložili priziv. Prvič so Ayalo spoznali za krivega že 13. aprila, tedanjo razsodbo pa je sedaj potrdilo se višje sodišče v New Jerseyu. Ayalo so seveda zbrisali z lestvic WBA in WBC, ko je bil v supervelter kategoriji na prvem mestu.

ATLETIKA

Na pokrajinskem prvenstvu

Solidne uvrstitve slovenskih atletov

Prejšnji petek in v torek je bilo v Trstu pokrajinsko tekmovanje kadetov in kadetinj, ki so se ga udeležili tudi atleti naših treh slovenskih društev. Tekme so bile sicer na splošno zelo slabo obiskane, ker si ob koncu šolskega leta številni tekmovalci privoščijo tudi «atletski» počitek in se tekem udeležijo le bolj zagrizeni in predvsem resni atleti. Prav zaradi tega je pozitivno dejstvo, da se je tekmovanj udeležilo precejšnje število slovenskih atletov, ki so poleg nekaterih zmag, dosegli tudi sicer solidne rezultate.

KADETI

100 m ovire: 2. B. Race (Bor) 16"7

300 m: 2. A. Škabar (Devin) 41"1; 4. M. Možina (Bor) 41"6

Kopje: 1. A. Oberdan 38,32 m; 3. I. Sedmak 31,64 m; 5. B. Race 23,52 m (vsi Bor)

Daljina: 2. A. Oberdan 5,08 m; 3. I. Sedmak 4,96 m; 4. M. Možina 4,68 m; 5. B. Race 4,60 m (vsi Bor)

600 m: 3. D. Sedmak 1'45"9; 4. J. Kozlovič 1'47"5 (oba Bor)

80 m: 2. A. Škabar (Devin) 9"9; 3. M. Možina 9"9; 4. A. Guštinčič 10"3; A. Oberdan 10"4; I. Sedmak 10"7; B. Race 11" (vsi Bor)

KADETINJE

800 m ovire: 1. T. Kalc 13"3; 3. V. Gerdol 13"6; 4. V. Kermec 15"2; 5. K. Natural 15"5; 7. I. Ažman 17"3 (vse Bor)

300 m: 3. V. Kermec 47"1; 4. T. Kalc 47"6; 7. V. Gerdol 48"1; 12. K. Natural 51"9; 13. V. Kozlovič 52"4; 14. I. Ažman 55"2 (vse Bor)

Daljina: 1. J. Čulav 4,72 m (Bor)

Višina: 2. V. Gerdol 1,40 m; 3. T. Kalc 1,38 m; 4. V. Kermec 1,35 m (vse Bor)

80 m: 2. T. Kalc 10"6; V. Gerdol 11"5; V. Kermec 11"6; C. Natural 12"1 (vse Bor)

Kopje: 1. J. Čulav 27,12 m; 2. L. Glavina 18,24 m; 3. C. Natural 16,06 metra (vse Bor)

Disk: 1. M. Gregori (Adria) 21,62 metra. (R.F.)

Bodoči tekmovalci že merijo moči

Mladim udeležencem osnovnošolske olimpiade, ki jo vsako leto prireja Športna šola Trst, ne primanjkuje zagrizenosti, ko gre za medsebojno merjenje moči

PO PRESENETLJIVEM REKORDU ZHU JIAN HUE NA MITINGU V PEKINGU

VIŠINA ŽE OD NEKDAJ USPEŠNA PANOGA KITAJSKE ATLETIKE

Že leta 1970 je Ni Či Čin z 229 cm izboljšal svetovni rekord, a podviga mu niso priznali - Tokrat bo lažje

Svetovni rekord v letu atletskega svetovnega prvenstva ni nobena redkost in v resnici so bili zadnji dnevi bogati glede svetovnih dosežkov. Svetovni rekord iz LR Kitajske pa je le senzacija, ki nas spomni, da je na vzhodu ogromna država, ki je zaradi nerazvitosti dala športu še zelo malo.

Pred dnevi se je razširila vest, da je Zhu Jian Hua v Pekingu premagal v skoku v višino letvico na višini 237 cm, ali centimeter več od Vzhodnega Nemca Gerda Wessiga. Senzacija je bila pravzaprav samo kitajska narodnost novega rekorderja. Čeprav je pri nas bolj malo znan, gre namreč za odličnega skakalca. Njegov prejšnji najboljši dosežek je bil 233 cm in je napredek 4 cm znatno manjši kot tisti, ki ga je pri prejšnjem rekordu zabeležil Wessig.

Kitajska atletika še vedno s težavo stopa v svetovno areno. Ima na primer enega samega odličnega metalca, v bistvu nima tekačev in razpolaga z dvema odličnima skakalcema, od katerih je eden sedaj rekorder.

Prav skok v višino je v preteklosti že postavil LR Kitajsko v ospredje zanimanja.

Že pred 20 leti — v polni eri Valerija Brumla — so Kitajci razpolagali z Ni Či Činom, ki je tedaj redno dosegal višino preko 220 cm. Zaradi političnih razlogov v zvezi s članstvom Tajvana v atletski zvezi pa Ljudska republika ni bila prisotna v nobenem mednarodnem organizmu in skakalec ni mogel nikoli pokazati svoje prave vrednosti. Slučajno je bil kitajski atlet rojen prav na isti dan kot Brumel. Sovjet je svojo vrhunsko kariero končal leta 1965 s prometno nesrečo in od tedaj naprej je tudi Ni Či Čin izginil, tudi iz specializiranih poročil. Prava bomba je bila zato vest, da je Ni Či Čin 8. novembra 1970 pri 28 letih dosegel tedaj rekordno višino 229 cm. Rezultat zaradi prej omenjenih dejstev ni prišel nikoli pred komisijo za priznavanja. Strokovnjaki — tudi tisti, ki so kitajsko atletiko bolje poznali — so ga ocenili za malo verjetnega in marsikdo ga je celo imel za del protisovjetske propagande, ker je bil rekord odvzet Sovjetu. Poglavje Ni Či Čina pa se s tem ni končalo. Morebitni rekorder iz leta 1970 je danes trener novega najboljšega skakalca na svetu in rezultat 237 cm iz Pekinga bo gotovo prišel pred komisijo za priznavanje rekordov.

Slučajno je skok v višino najbolj uspešna panoga kitajske atletike in na spiskih rekordov najdemo že iz leta 1957 ime skakalke Čeng Feng Jung, ki je tedaj skočila 177 cm

Svetovni rekord Kitajca je seveda poživil panogo, ki je sicer doživela in še doživlja izreden razmah. Mnogi strokovnjaki obetajo v kratkem precej masoven vzpon preko 240 cm, rezultat, ki naj bi bil potreben že za zlato v Los Angelesu. Tak skok naj bi bil možen z vključitvijo atletov visoke rasti, nekako od 200 cm naprej. Predhodnik te garde naj bi bil dvometraš Gerd Wessig. Zhu Jian Hua — visok 193 cm — je ta ugibanja postavil v dvom in znova ovrednotil nižje in gibčnejše skakalce ter pustil odprta vrata upanju, da bi ne prišlo do generacije dolginov, ki bi za vedno izničili nade nižjih.

BRUNO KRIŽMAN

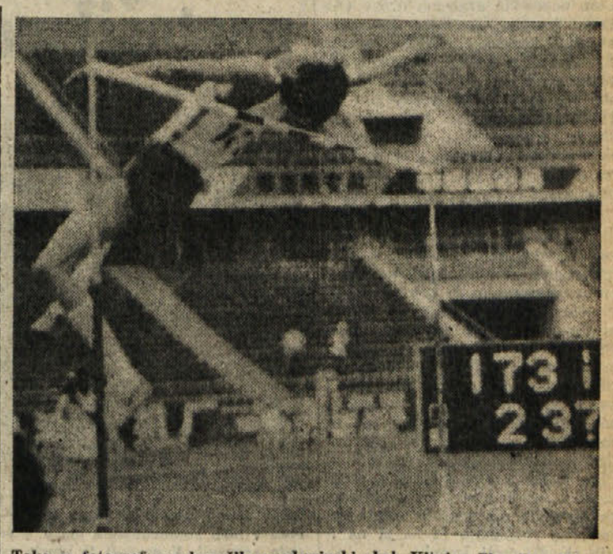

Tako je fotograf «ovekovečil» zgodovinski skok Kitajca Zhu Jian Hue, ki je na tekmovanju v Pekingu preskočil 237 m

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek
TRST Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije) TLX 460270
Podružnica Gorica, Drevored 24 maggio 1 Tel. (0481) 83382 (85723)
Naročnina
Mesečna 9.000 lir — celoletna 108.000 lir
V SFRJ številka 6,00 din, za zasebnike mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 ADIT — DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II. nad., telefon 223023
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 39.000 lir. Finančni 1.500, legalni 1.500, osmrtnice po formatu. sožalja 1.500 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 300 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 18% Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Stran 6 23. junija 1983 Odgovorni urednik Bogo Samsa
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NIHČE SI VEČ NE DELA UTVAR O SESTANKU ANDROPOV - REAGAN

Izjave Andreja Gromika so potrdile poslabšanje odnosov med ZDA in SZ

V ameriški politiki do Sovjetske zveze ni nič dobronamernega in spodbudnega, trdijo v Moskvi - Tass obsoja vojaške manevre NATO

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

MOSKVA — Zadnja jasna izjava Andreja Gromika, da vsaj za zdaj ni pogojev za sovjetsko - ameriško srečanje na vrhu, je samo potrdila globok prepad, ki že nekaj mesecev zija med Washingtonom in Moskvo. Četudi tega Gromiko ne bi naravnost dejal, pravijo tukajšnji opazovalci, si v tem trenutku nihče ne bi delal utvar o skorajšnjem srečanju med Jurijem Andropovom in Ronaldom Reaganom. Med državama se je namreč v zadnjem obdobju nabralo preveč odprtih vprašanj, da bi bilo moč vsa nakopičena nasprotja, obtožbe in grožnje rešiti s kulturno diplomatsko gesto.

V Moskvi so sicer v zadnjih dveh letih veliko govorili o sovjetsko - ameriškem srečanju na vrhu, o «odkritem pogovoru» šefov dveh supersil, vendar pa so v sestanku na najvišji ravni vseskozi videli začetek novega dialoga med Sovjetsko zvezo in Ameriko, ki naj bi na vseh področjih, zlasti pa na oboroževalnem vodil v nadaljnje sporazume in dogovore. To Gromiko ponavlja tudi ob tej priliki in naravnost opozarja, da vsaj za zdaj v Kremlju ne vidijo ničesar, kar bi kazalo, da so v Washingtonu pripravljeni na «resne in konstruktivne pogovore». V ameriški politiki do Sovjetske zveze naj ne bi bilo «nič dobronamernega in vzpodbudnega», pri čemer ameriška administracija tega tudi sploh ne bi skrivala.

Gromiko kajpada tudi tokrat ne zanika, da takšno srečanje v načelu ne bi moglo biti koristno, vendar pa ameriško administracijo brez velikega prepričevanja opozarja, da je zdaj Amerika tista, ki mora popustiti, če naj bi prišlo do izboljšanja v sovjetsko - ameriških odnosih. V Moskvi že vse skozi trdijo, da so v preteklih mesecih dali dovolj pobud in predlogov, Zahod pa naj bi vse «mirno preslišal» in še naprej vztrajal pri politiki zaostrojanja ter vojaške konfrontacije.

Nekaj podobnega je dejal tudi Dimitri Ustinov, ki je na sestanku partijskega aktiva obrambnega ministrstva zelo črno orisal mednarodni položaj, pa tudi same možnosti za spremembe v odnosih med supersilama. Na oblasti v zahodnih državah naj bi se namreč po njegovem vse bolj prepile «skrajno desne sile monopolne buržoazije», ki naj bi (prvič) sabotirala vsa pogajanja s Sovjetsko zvezo, zasnovana na načelih enakopravnosti in enake varnosti, ki naj bi (drugič) skušale združiti vse antisovjetske sile in razširiti vplivno področje severnoatlantskega bloka, in (tretjič) ki naj bi začele novo nevarno tekmo v oboroževanju.

Kot ocenjujejo tukajšnji tuji opazovalci, se pravzaprav sovjetsko - ameriški odnosi nahajajo v tem trenutku daleč na najnižji točki v zadnjih mesecih. Na eni in drugi strani se govori predvsem o konfrontaciji, blokovskem zaostrovanju, novih orožjih in raketah ter o ideoloških nasprotjih. Kaže, da je vsaj za enkrat postal «dialog orožja» prevladujoč.

Sovjetski tisk tako že nekaj dni napada vojaške manevre NATO v Turčiji in obtožuje Zahod, češ da «rožlja z orožjem», čeprav istočasno potekajo tudi na sovjetskih tleh zadnje priprave na velike vojaške vaje na področju zahodne Belorusije in Pribaltika. Kot je bilo uradno rečeno, naj bi na manevrih sodelovalo čez 50 tisoč vojakov.

Po Moskvi tudi že nekaj dni krožijo govorice, da bi se utegnili konec meseca v sovjetski prestolnici sestati šefi držav varšavske zveze, ki naj bi preučili najbolj aktualna varnostna vprašanja v Evropi, zlasti položaj, ki je nastal po zadnjih odločitvah natovcev v Parizu. Govorice, ki so se pojavile kmalu po zaključku zasedanja centralnega komiteja KPSZ in vrhovnega sovjeta ZSSR pretekli teden, za zdaj sovjetski uradni predstavniki niso niti potrdili niti ovrgli, čeprav se neposredno omenja tudi datum srečanja: 28. in 29. junij.

DANILO SLIVNIK

Dolanc v Turčiji

ANKARA — Turški premier Bulent Ulusu je včeraj sprejel zveznega sekretarja za notranje zadeve Staneta Dolanca. Pogovarjala sta se predvsem o preprečevanju ilegalne trgovine z mamili, saj tovrstna mednarodna pot vodi tudi skozi Jugoslavijo.

Stane Dolanc pa se je s turškim ministrom za notranje zadeve Selahetinom Chetinerom pogovarjal tudi o konkretnih ukrepih za borbo proti ilegalni trgovini z mamili. Pogovarjala sta se tudi o varnosti na jugoslovanskih cestah, po katerih potuje veliko število turških delavcev začasno zaposlenih v tujini, na počitnice v domovino. (dd)

NA ZAHTEVO BRITANSKEGA SODSTVA

Silvano Vittor na procesu Calvi

LONDON — Včerajšnja osma obravnava na procesu o zagonetni smrti Roberta Calvija je bila skoraj v celoti posvečena pričevanju tržaškega tihotapca Silvana Vittorja, ki so ga italijanske sodne oblasti namenoma izročile britanskim, da bi jim lahko pojasnil svojo vlogo pri Calvijevem begu iz Italije v London. Povsem razumljivo je Vittor skrbno pazil, da je v bistvu le ponovil, kar je že znano italijanskim sodnikom. Spretno se je izmuznil besednim zankam britanskega sodnika in odvetnika Calvijevih svojcev.

Za Calvijeve pa je že sama Vittorjeva prisotnost v Londonu prava zmaga. Tržačan ni namreč pred porotniki požel zaupanja. Predstavil se jim je kot pošten trgovec, ki prekupčuje z blagom, ki je že res imel sitnosti s sodstvom, a je bil vedno oproščen. Tudi v podajanju svoje vloge pri Calvijevem begu ni bil bogve kaj prepričljiv, saj je dajal vtis navadnega psička, ki je dobesedno capljal za Calvijem. Zavrnil je namreč vlogo telesne straže, angleščine ne obvlada, da ni jasno, zakaj je Carboni prav njega izbral, da «dela družbo Calviju». Britansko sodstvo se je znašlo pred primerom, ki gre izven običajnih kolesnic, saj je vse preveč nejasnosti, možnih rešitev pa nešteto. Ob tem se sama po sebi utrjuje verjetnost, da bodo salamonsko sprejeli razsodbo odprtega tipa, ki ne izključuje ne samomora in ne umora.

Na sliki (telefoto AP): Silvano Vittor v družbi svoje prijateljice Michele Keinzig.

PO VRHU DESETERICE V STUTTGARTU

ZAHODNONEMŠKI KANCLER KOHL BO V JULIJU OBISKAL MOSKVO

Tema razgovorov z Andropovom bodo «raketno vprašanje», pa tudi bilateralni in mednarodni odnosi - Na sporedu tudi seja mešane gospodarske komisije

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

BONN — Po končanem vrhu deseterice v Stuttgartu je Bonn pospešil priprave za obisk kanclerja Kohla in zunanjega ministra Genscherja od 4. do 8. julija v Moskvi. Kot «predstraža» bo na obisku v Moskvi 27. in 28. junija gospodarski minister Grag Lambsdorff, ki bo sodeloval pri pripravah na julijsko zasedanje zahodnonemško - sovjetske gospodarske komisije.

Zunanji minister Hans - Dietrich Genscher je v svoji najnovejši izjavi o pogovorih Andropov - Kohl dejal, da namerava zvezna vlada ponuditi Moskvi široko paleto predlogov glede kontrole oboroževanja, dolgoročne perspektive za politično, gospodarsko in kulturno sodelovanje in okrepitve dialoga med Moskvo in Bonnom. To bodo glavne teme pogovorov v Moskvi.

Zvezna vlada bo sovjetskim voditeljem povedala, da bodo na zahodu uresničeni vsi sklepi, ki so potrebni za zagotovitev varnosti na temelju ravnotežja sil. Toda varnostna vprašanja bodo samo ena pomembna tema pogovorov. Zahodnonemško - sovjetski odnosi se ne bi smeli omejiti samo na «raketni problem». Zato bodo v Moskvi temeljito obravnavali vsa mednarodna in bilateralna vprašanja. Pri tem bo zahodnonemška stran zelo jasno orisala cilje svoje zunanje in varnostne politike.

Bonn priznava tudi varnostne interese Sovjetske zveze, je dejal Genscher, a je pristavil, da je SZ s postavljanjem raket srednjega dosega SS-20 sama sebi povzročila politično škodo. «Ustvarila si je probleme z Zahodno Evropo in si jih čedalje bolj ustvarja z državami v drugih delih sveta.» Genscehr je imenoma navedel LR Kitajsko, Japonsko in države ASEAN, ki se čutijo čedalje bolj ogrožene od sovjetskih raket.

O ženevskih raketnih pogajanjih je Genscher dejal, da bo treba poiskati nove možnosti za uravnoteženo rešitev zdaj, ko sta obe supersili zavrnili kompromisno rešitev, ki sta jo lani našla sovjetski in ameriški pogajalec Kvizinski in Nitze.

Genscher meni, da je še upanje, da bi iz osemdesetih let naredili desetletje razorožitve. Povezal je problematiko raket srednjega dosega s širšo problematiko vseh pogajanj o razorožitvi. Omenil je zlasti potrebo po sklicu evropske razorožitvene konference na temelju sklepa madridske konference o varnosti in sodelovanju v Evropi in dunajska pogajanja o zmanjšanju števila vojaštva v Srednji Evropi.

Kancler Kohl je že prej napovedal, da bo predlagal sovjetskim voditeljem redne pogovore na visoki ravni. V tej zvezi je Genscher dejal, da bo Bonn «zelo jasno» nakazal sovjetskim voditeljem obojestranske prednosti krepitve bilateralnega in multilateralnega sodelovanja med Vzhodom in Zahodom. V Bonnu poudarjajo, da se zanimajo za krepitev trgovskih stikov, zlasti za nove velike projekte. To posebej velja za projekt za zgraditev velikih naprav za utekočinjanje premoga v Sibiriji, ki je že dve leti predmet pogovorov.

BOŽIDAR PAHOR

BUDIMPEŠTA — Madžarska tiskovna agencija «MTI» je sporočila, da je v premogovniku pri Oroszlanyju zaradi eksplozije rudniškega plina izgubilo življenje 35 rudarjev.

PARIZ — V Bretaniji so predsinočnjim kmetje razbili 5 milijonov kokošjih jajc iz protesta zaradi vladne kmetijske politike. Kmetom so jajca med drugim služila namesto kamenja v spopadih z varnostnimi silami.

PO BOJIH MED PALESTINCI V DOLINI BEKAA

Arafat kliče na pomoč prijateljske države

BEJRUT — Spor med raznimi skupinami palestinskih borcev je prerasel v pravo vojno, navzlic vsem poskusom Arafata in revolucionarnega sveta najmočnejše organizacije PLO, Al Fatah, da bi dosegla spravo in ohranila enotnost. Nasprotno, po sklepih revolucionarnega sveta v sirski prestolnici, so se boji med Arafatu zvestimi silami in uporniki polkovnika Abu Muse še zaostrili in so ti, ob podpori sirskih tankov dejansko prevzeli oblast v dolini Bekaa in nad cestami, ki vodijo iz Libanona v Sirijo.

Sam tajnik izvršnega sveta PLO Arafat je bil zato prisiljen obiti nevarno področje in potovati v Tripoli v severnem Libanonu, kjer je postavil svoj novi štab, po daljši poti. Od tod je spričo skrajne zaostritve krize v palestinskih vrstah odposlal vrsto nujnih pozivov poglavarjem nekaterih arabskih držav (Alžira, Saudove Arabije, Jemenske arabske republike, NDR Jemena, Tunizije, Abu Dabija, Maroka, Kuvajta in Iraka), predsedniku Arabske lige in najvišjim voditeljem nekaterih neuvrščenih držav (Jugoslavije, Kube, Cipra in Indije), v katerih jih seznanja z nevarnim notranjim zapletom in jih prosi za posredovanje za premostitev krize.

Arafat, ki je bil pred dnevi krivil libijski kontingent za netenje razdora v libanonskih vrstah, je včeraj nedvoumno obtožil pred novinarji Sirce izdajstva in je zatrdil, da so v dolini Bekaa «streljali v hrbet» njegovim četam, ki niso hotele odgovoriti na napad in so zato izgubile nadzorstvo nad pomembnimi oporišči, pri čemer naj bi Sirci zajeli več njegovih oficirjev (uporniški polkovnik Musa pa zatrjuje, da so «arafatovci» prešli na njegovo stran). Kljub temu pa je voditelj PLO naslovil tudi sirskemu predsedniku Asadu sporočilo, v katerem ga opozarja, da morata ostati palestinska revolucija in Sirija na istih okopih proti Izraelu.

Vesti, ki prihajajo z bojišč so kot običajno negotove, toda kaže, da so boji med Arafatovimi in Musovimi privrženci terjali nekaj desetin mrtvih. Trenutna zmaga je v rokah upornikov, toda sam Abu Musa zatrjuje, da je treba pričakovati nove boje, češ da Arafat zbira v severnem Libanonu svoje zveste čete za protinapad, da onesposobi upornike in onemogoči oblikovanje morebitne «alternativne PLO». Pri tem išče mednarodno pomoč in je včeraj poslal enega svojih najzvestejših sodelavcev v Moskvo, ki naj bi vplivno pritisnila za premostitev notranje palestinske krize.

Francoski tovornjak pustošil po Londonu

Iz še nepojasnjenih razlogov se je francoski tovornjak s prikolico zaletel v blok stanovanjskih hiš v severnem predmestju Londona in se nato prevrnil. V nesreči je umrlo pet stanovalcev hiš. Tovornjak je bil na poti iz Škotske v Francijo (Telefoto AP)

SKLEP NEAPELJSKEGA «SODIŠČA SVOBODE»

Kamoristom so zavrnili prošnje za začasno svobodo

V zaporu ostaneta med drugimi tudi Enzo Tortora in redovnica Aldina Maurelli - Član Cutolove tolpe tudi ugrabitelj sina senatorja De Martina

NEAPELJ — «Sodišče svobode», ki mu predseduje dr. T. Grimaldi, je včeraj dopoldne zavrnil vseh dvajset prošenj za izpustitev pravtoliko «kamoristov» aretiranih v okviru obsežne akcije državnega pravdništva iz Neaplja, na začasno svobodo. Med drugimi sta bili zavrnjeni tudi prošnji, ki so ju vložili odvetniki televizijskega napovedovalca Enza Tortore in redovnice Aldine Maurelli. V prihodnjih dneh bo sodišče pregledalo še okrog 30 vloženih prošenj.

V okviru omenjene akcije proti kamoristom so od petka dalje po vsej Italiji aretirali 504 oseb, 302 domnevna kamorista sta že za zapahi zaradi drugih zločinov, okrog 30 članov kamoristične tolpe Raffaela Cutola pa še iščejo. Raztegnitev akcije je med drugim omogočilo tudi pričevanje 28-letnega Michelangela D'Agostina, ki je bil aretiran aprila letos po nekem oboroženem spopadu s karabinjerji. Med zapornimi nalogi, ki jih je v teh dneh izdalo državno pravdništvo iz Neaplja, se eden nanaša na 33-letnega Antonia Limoncellija, vodjo tolovajske skupine, ki je leta 1977 ugrabila prof. Guida De Martina, sina senatorja Francesca, ki je bil tedaj kandidat na mesto predsednika republike. Limoncelli, ki je bil obsojen na zaporno kazen 12 let in pol, je bil o novi obtožbi obveščen v zaporu v Spoletu.

Pod obtožbo mafijskega delovanja so včeraj aretirali sedem ljudi tudi v kraju Oppido Mamertina v pokrajini Reggio Calabria.

SANTA MARIA DEGLI ANGELI (Perugia) — V Italiji se lahko pripeti, da nekoga upokojijo, ko ni še dopolnil 30 let, drugi pa mora dočakati častitljivo starost 102 let, da ga zdraviki spoznajo za delo nesposobnega. Nazzareno Bendini je ime očaku, ki se je lepo postavil v vrsti pri krajevni zdravstveni enoti, da je lahko dobil kos papirja, s katerim bo končno lahko zaprosil za pokojnino.

Palme odpotoval iz Jugoslavije

DUBROVNIK — Švedski premier Olof Palme je s soprogo in člani spremstva končal uradni obisk v Jugoslaviji in s posebnim letalom iz Dubrovnika odpotoval v domovino.

V pogovorih švedskega premiera z jugoslovanskimi gostitelji so ugotovili, da se dvostranski stiki uspešno razvijajo na številnih področjih, obe strani pa sta tudi izrekli zanimanje, da bi se ti stiki še obogatili z novimi oblikami sodelovanja. To poudarja skupno sporočilo, ki so ga včeraj objavili v Beogradu in v katerem je med drugim rečeno, da so v jugoslovansko - švedskih pogovorih opozorili na nujnost dodatnih skupnih prizadevanj za bolj uravnoteženo trgovinsko menjavo, pa tudi na nujnost skupnih naložb in sodelovanja na tretjih tržiščih. (dd)

MILAN — V slabih petnajstih letih so ženske hlačne nogavice postopoma izpodrivale s tržišča klasične najlonske nogavice, pred nekaj leti se je ta pojav ustavil, marsikdo pa celo napoveduje, da se bo ponovno začel vzpon klasičnih nogavic. Statistično gledano prodajo 86 odstotkov hlačnih nogavic, 6 odstotkov klasičnih, 8 odstotkov pa dokolenk.

TRŽAŠKI DNEVNIK

«Smo odprta ustanova, ki skrbi za vsestranski razvoj gojencev»

Na obisku v dijaškem domu «Srečko Kosovel» v Trstu
Vzgojitelji so svoje delo izpopolnili in specializirali

Nedavni zaključni večer gojencev Slovenskega dijaškega doma «Srečko Kosovel» nas je prepričal, da ponovno obiščemo to našo vzgojno - varstveno ustanovo, ki deluje v Trstu vse do leta 1946. Najprej v Ul. Buonarroti, od šolskega leta 1961 - 62 pa v prečudoviti oazi zelenja in tišine na koncu Ulice Ginnastica, tam, kjer je bil sedež Komande mesta Trst.

Lepšega kraja za vsakodnevno bivanje otrok zlahka ne najdemo v središču mesta. Visoka drevesa divjega kostanja, lipe, orehi; tri igrišča, trata za najmlajše otroke, na kateri so posejani tobogani, gugalnice in drugi rekviziti za otroško rabo. Veliko je tudi skritih kotičkov, ki jih otroci imajo radi za svoje čebljanje. Pa ne gre le za prijetno zunanjost. Tudi notranji prostori so sončni, prostorni in urejeni.

V tem okviru je letos preživelo šolsko leto nad sto gojencev. 51 osnovnošolcev, 23 srednješolcev, 12 višješolcev in 17 univerzitetnih študentov. 41 je stalno prespalo v domu, 62 pa je bilo «zunanjih». Za vse je skrbela ekipa 6 vzgojiteljev z ravnateljem na čelu, ekonom, hišnik in šest kuharic, ki so v domu pravzaprav «fac-totumi», saj skrbijo tudi za čistočo, pranje, likanje in druga potrebna opravila.

Otrok je sedaj malo, kajti glavnina je že končala šolsko leto in se preselila k staršem. Dom pa je ostal odprt za maturante iz nižjih in višjih srednjih šol, za univerzitetnike, pa tudi za vse otroke, ki so želeli ostati v domu do konca junija. V pogovoru z njimi smo izvedeli marsikaj zanimivega. Renato Tomez od Ferlugov je pravi veteran. Že deseto leto je gojenec dijaškega doma in prepričljivo trdi, da se ga ni naveličal. «Tu imam veliko prijateljev, vsi se dobro poznamo in si vedno pomagamo. Kaj mi je najbolj všeč? Vse..., igranje pa še najbolj.» Ob njem je 15-letni Euro Parovel iz Mačkolj, ki je veliko teh let prebil z Renatom. Pogovor se razgiba, pridružita se še dve osnovnošolki, potem še druga manjša skupinica, tako da nas je slednjič kar precej. Otroci pripovedujejo, kaj vsega so letos naredili v okviru dijaškega doma. Nekdo je pristopil k otroškemu pevskemu zboru Glasbene matice, ki je skupno z zborom za otroke iz slovenskih vrtcev redno vadil v domu. Drugi so zelo radi sodelovali pri dejavnosti športne šole, tretji so imeli veselje pri igranju šaha, veliko pa se jih je posvetilo slovenskemu jeziku in obiskovalo pouk jezikovne vzgoje.

Vsem so se zaiskrile oči, ko so spregovorili o baletni igri Ostržek, ki so jo pripravili v sodelovanju z italijanskimi otroki iz Trsta in pionirji z Reke. Z Ostržkom so gostovali že marsikje, letos pa v Cankarjevem domu. Bilo je to marca, ko je praktično ves dom šel na tridnevni izlet v Ljubljano. V prihodnjem šolskem letu, pravijo otroci z velikim pričakovanjem, bomo pripravili novo baletno igro. «Verjetno bo Peter Pan».

Da so otroci resnično navdušeni nad življenjem v dijaškem domu, ima osrednji delež vzgojiteljski kader, ki je svoje delo vedno bolj izpopolnjeval in specializiral, v skladu z novimi potrebami otrok in spreminjajoče se vloge dijaškega doma.

«Naš kolektiv je resnično zelo uigran in to se pozna delu,» pravi vzgojiteljica Sonja Pečar. «Ob večletni praksi in znanju posameznega vzgojitelja smo izoblikovali natančne vzgojne smotre in poti za njihovo uresničevanje, tako da ne delamo improvizirano.» Delo, pri katerem je v središču dogajanja mlad človek, zahteva veliko osebnega truda in jasnih programov. Vzgojiteljica Marija Pertot: «Naša naloga je, da ga spoznamo, da ga spoštujemo, da se počuti svoboden, da postaja kreativen, da mu razvijemo pozitivne lastnosti in mu pomagamo premostiti probleme v šoli in doma, ki niso vedno povezani z učenjem. Osnovnošolcem pomagamo tako, da jih navajamo na samostojno učenje, da jih učimo tovarištva, da jih obogatimo z novimi vsebinami. Vendar to ni vse. Z vabilom k sodelovanju otrok iz italijanske šole in z njihovim sodelovanjem pri baletni igri Ostržek, hočemo ustvarjati in doživljati sožitje med tu živečimi ljudmi. Starejše učence pa usmerjamo na višje šole in v življenje. Skupno z njimi si prizadevamo, da bodo ostali zavedni Slovenci in da se bodo aktivno vključevali v naših društvih in sploh v družbi.»

OD SOBOTE DO PONEDELJKA

Boljunčani se intenzivno pripravljajo na vaško šagro

Boljunčani se intenzivno pripravljajo na šagro, ki bo letos potekala od sobote, 25. do ponedeljka 27. junija. Največja novost je ta, da bo letošnjo šagro priredila boljunska mladina. Vse tri dni bo igral ansambel Pomlad iz Ricmanj. Najbolj živahno na boljunski Gorici pa bo v nedeljo, ko bodo ob šagri stekle še nekatere paralelne pobude. Predvsem se bodo letos že šestič zaporedoma pomerili v risarskih veščinah mlajši in najmlajši slikarji v mladinskem ex tempore.

Prijave za tekmovanje bodo organizatorji sprejemali že v soboto zvečer in v nedeljo zjutraj do 11. ure pri blagajni šagre. V komisiji bosta, poleg domačih amaterskih slikarjev, še priznana zamejska slikarja Boris Zuljan in Demetrij Cej. V nedeljo, 26. junija pa bo tek po boljunskih ulicah. Teka se lahko udeležijo vsi: mladi, manj mladi, športniki in ženske. Pričel se bo ob 9.30, prijave pa sprejema organizator eno uro pred startom. Prireditelji bodo nagrade podelili takoj po končanem tekmovanju. Za to priložnost bodo kioski odprti že v nedeljo zjutraj. V popoldanskem kulturnem programu bodo nastopili učenci osnovne šole Fran Venturini iz Boljunca in pihalni orkester Breg. Ob 19. uri bo ob spremljavi orkestra sprevod z Jame na Gorico. Med kulturnim programom pa bodo nagradili najboljše slikarske izdelke. Nagrade, ki jih poklanjajo vaški obrtniki, prodajalci, posamezniki in organizacije, bodo prejeli vsi udeleženci. Obe pobudi sta v prejšnjih letih naleteli na velik odziv in prepričani smo, da ne bo letos nič drugače; obenem so prireditelji hvaležni vsem, ki jih s svojo nesebičnostjo podpirajo.

(ris)

Obvezno cepljenje psov proti steklini

Tržaška in devinsko - nabrežinska občina sporočata, da je tudi letos obvezno cepiti proti steklini pse, ki so stari več kot tri mesece. Cepljenje je brezplačno: v tržaški občini velja rok do 31. julija, v devinsko - nabrežinski pa do 11. julija.

V tržaški občini se lahko lastniki s psi, ki morajo obvezno imeti nagobčnik, zglasijo v posebnih centrih v Ul. Orsera, v Ul. Macelli in na Proseku (ob delavnikih zjutraj).

V devinsko - nabrežinski občini je tak center v občinski klavnici v Nabrežini. Za cepljenje psov je center odprt vsak ponedeljek in sredo od 17. do 18. ure in sicer od tega tedna dalje.

Možnost izvolitve senatorja PSI v drugem tržaškem okrožju

Izjava pokrajinskega tajnika Segheneja

Pokrajinski tajnik PSI Seghene je pred dnevi posredoval daljši komentar o možnostih izvolitve drugega tržaškega senatorja. Socialistična stranka je namreč podrobno preučila zadnje volilne izide, iz katerih izhaja, da ima v Trstu samo KPI relativno gotovost, da izvoli svojega senatorja in to v drugem tržaškem volilnem okrožju. Nobene možnosti nima Lista za Trst, čeprav na različne načine skuša nekaj takega dokazati. Dejanske možnosti pa ima kandidatka socialistične stranke v volilnem okrožju Trst I. Socialisti imajo prav gotovo dovolj glasov, da v deželi izvolijo enega senatorja in dosedaj so vedno izvolili senatorja v volilnem okrožju Tolmeč, kjer ima PSI relativno največji odstotek glasov. Za Tolmečem sledi volilno okrožje Videm. Toda v teh dveh okrožjih kandidirata za poslansko zbornico in za senat Fortuna in De Carli, ki bosta prav gotovo izvoljena v zbornico. Na tej osnovi pa imajo nekako podobne možnosti volilna okrožja Čedad, Gorica in še zlasti Trst I. Seghene pravi, da so izračunali, da je potrebnih še približno 2.800 glasov in bi bila izvolitev zagotovljena.

Pismo uredništvu

ALI SE TEMU LAHKO REČE PROSVETNO MRTVILO?

Spoštovano uredništvo

V Primorskem dnevniku z dne 4. junija 1983 sem prebral članek «Iz zgodovine naših društev», ki ga je pripravil Odsek za zgodovino NŠK. V njem piše, da je bilo po resoluciji informbiroja do leta 1950 in od leta 1954 do 1960 na Proseku in Kontovelu «mrtvilo» prosvetnega delovanja. Ne vem od kod ti podatki, ki pa gotovo ne ustrezajo resnici.

V obdobju od konca leta 1948 do leta 1950 so namreč v obeh vaseh delovali godba na pihala, ki jo je vodil Zdravko Kante, mešani pevski zbor Ivan - Vojko, ki ga je vodil Viktor Čermelj in moški oktet (1949), ki ga je vodil Alojz Kapun. V letih od 1954 do 1960 pa so poleg godbe delovali še plesni orkester, moški oktet in moški nonet, ki ga je vodil Milan Pertot.

V sezoni 1955/56 se je oktet priključil nonetu; tako je nastala pevska skupina «Fantje s Proseka - Kontovela». Kasneje, po ojačitvi skupine, je nastal moški pevski zbor Prosek - Kontovel, ki ga je vodil še vedno Milan Pertot. Zbor je poleg nastopov (pri Sv. Jakobu, pri Sv. Ivanu, v Štjaku, Barkovljah itd.) snemal na radiu Ljubljana, radiu Koper in na tržaškem radiu, imel pa je tudi celovečerne koncerte na Kontovelu, v Križu, Tomaju, Mariboru in v tržaškem Avditoriju.

O takratnem «mrtvilu» lahko pričamo in potrdimo takratni mulci, dovolj bo, da nas odsek za zgodovino obišče.

Vaščan

ZANIMIVA OKROGLA MIZA V ORGANIZACIJI SSK

Solidarnost med manjšinami

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti v Trstu je v torek zvečer poskrbela za pobudo, ki v marsičem presega strankarske manifestacije v času volilne kampanje. Priredila je okroglo mizo treh manjšin: za mladinsko sekcijo Slovenske skupnosti je govorila Alenka Legiša, za Jeunesse Valdôtaine (mladinsko organizacijo Union Valdôtaine iz Doline Aoste) Robert Louvin iz glavnega vodstva organizacije, za mladinsko organizacijo Südtiroler Volkspartei Junge Generation pa tajnica Martha Stocker iz Bocna. Za moderatorja je bil Ivo Jevnikar, ki je ob začetku poudaril, da gre verjetno za prvi poskus na Tržaškem, da pride do žive in neposredne primerjave položaja, ciljev in načel ne samo treh manjšinskih strank, temveč treh najpomembnejših manjšin v Italiji.

Dejansko je število občinstvo mladih pozorno sledilo razpravi in v njej sodelovalo skoraj tri ure. V ospredju so bila vprašanja bližnjih volitev v parlament in deželni svet (junija pri nas v Aosti, novembra na Južnem Tirolskem), uresničevanje manjšinskih pravic, pristojnosti posameznih dežel, ki imajo ravno zaradi prisotnosti manjšin posebne statute, a tudi precej različno njihovo vsebino.

Tako se je razgovor nujno razširil na sedanjo stopnjo zaščite, na odnose med večino in manjšino v treh deželah, na šolstvo in kulturo, asimilacijski proces, gospodarsko stanje, stike z maticami in podobno. Ogromno je bilo spodbud za primerjavo in razmišljanje, zato je bila splošno izražena želja, da se stiki med tremi predstavništvi še poglobijo. Izražena je bila tudi zahteva, da pride v novem parlamentu do večjega sodelovanja med predstavniki manjšin v korist globalne zaščite slovenske narodnostne skupnosti.

Kot rdeča nit pa se je v besedah govornikov vlekla misel, da so bili doseženi vidni uspehi predvsem tam, kjer manjšina enotno in samostojno politično nastopa. To je bilo predvsem poudarjeno v besedah Južne Tirolke Stockerjeve, saj prejema njena stranka približno 94 odstotkov vseh nemških in ladinskih glasov v deželi, kar ji že devet let dovoljuje stabilno koalicijsko, manjšini naklonjeno deželno vlado.